Bugünkü sayımızda :

Dilimiz hakkında

Üstad Hüseyin Rahmi Beyin bir yazısı (7 inci sayıfamızda)

VAKIT

Yarınki sayımızda :

Renkli Mizah sayıfası

Edirne mebusu Şeref Beyin Dilimiz Türkçe başlıklı makâlesi

15 inci Yıl * Sayı : 5285 | İdare Telefonu: 24370 | PAZAR, 25 - Eylül (9 uncu ay) - 1932 | Tahrir Telefonu: 24379 | Sayısı 5 Kuruş

Üstad Rasimin ölümünden sonra

Üstad Ahmet Rasimin ölüm acısı içimizden hâlâ silinmedi. Silinmesinede ihtimal yoktur. Onun için bugün gene (Vakıt)ın muhterem karilerinin müsaadesini rica ederek merhumdan bahsetmek istiyorum. Mezarının başında 49 senelik bir dostu ve meslek arkadaşı sıfatile söz söyliyen Ahmet Ihsan Bey onun hakkında en doğru teşhisi koydu: Ahmet Rasim Benim tanıdığım insanlar arasında en temiz ruhlu bir insandı, dedi.

Filhakika senelerdenberi matbuat hayatı içinde dolaşıyoruz. Rasim Bey ile uzun zaman münasebette bulunduk. Uzaktan ve yakından dostlarile tanıştık. Şimdiye kadar Ahmet Rasim ile tanışmış, ouunla münasebette bulunmuş hiç bir kimseden onun hakkında bir şikâyet işitmedik. Merhumun şahsî hayatı itibarile temiz ruhlu bir insan oluşuna bundan kıymetli bir delil bulunamaz. Ahmet Rasim B. her sahada yazı yazmış muharrirdir. Fakat en çok şöhretini mizah vadisinde almıştır. Mizah ise çok defa alay ve istihza ile tenkit şeklinde tezahür eder. Bu itibarla mizahçı bir muharrir ister istemez muhitini kırar. Bununla beraber Ahmet Rasim Beyin mizah tarzında yazdığı yazılardan kırılmış kalp belki de görülmemiştir denilebilir. Senelerce mizah muharrirliği yapmış, memlekette en büyük şöhretini bu yolda kazanmış olan bir muharririn öldükten sonra bir tek kırgın kalp bırakmamış olması şayanı dikkat bir hadise değil midir? Bu hadise Ahmet Rasimin temiz ruhlu bir insan olmasından başka ne suretle tefsir edilebilir?

Merhumun gerek Abdülhamit, gerek mütareke devrindeki hayatı ise fikir ve kalem namuskârlığına misal gösterilebilir. Abdülhamit devrinde Baba Tahirin gazetesi olan (Malûmat) ta başmuharrirlik etmiştir. Bununla beraber Abdülhamit devrinin rezaletleri arasında alnı açık ve temiz olarak kalmıştır. Kezalik mütareke içinde (Vakıt)ın tahrir ailesi arasına girdikten sonra Ali Kemal tarafından araya vasıtalar konarak kendisine yüksek maaşlı memuriyetler teklif edilmiştir. Fakat o yazı yazarak fakirane geçinmeyi memleket aleyhine çalışan bir hükûmete hizmet etmiye tercih etmiştir. Binaenaleyh Ahmet Rasim hakikaten en karanlık zamanlarda bile namuskârlık ışığı ile etrafını tenvir eden bir muharrir idi. Zaman zaman çamurlar içerisine düşmüş olsa bile her vakit bir pırlanta olduğunu göstermişti.

Ahmet Rasim iyi ruhlu bir insan, ayni zamanda temiz kalpli bir vatandaş olduğu için hiç bir vakit siyasî ihtiraslara kapılmamıştır. Büyük Gazimizin yüksek kadirşinaslığı ile Istanbul meb'usu intihap edilinciye kadar önüne bir çok fırsatlar zuhur ettiği halde en basit bir hayat şeraiti ile kanaat etmiş, daima memleket ve millet için çalışanlara kalemi ile, fikri ile, vicdanı ile yardım etmiye çalışmıştır.

İşte şimdi bize teselli veren cihet de budur: Merhum cümhuriyet devrinde hayatının son günlerini iyi ruhluluğuna mükâfat olarak memleket ve millet sayesinde rahat geçirebilmiştir.

Mehmet Asım

Dil Kurultayı Yarın Açılıyor

Sofyadan gelen Ermeni profesörü diyor ki:

"Türk dili ile yabancı dillere muhtaç olmadan her şeyi ifade mümkündür.„

Türk Dili Tetkik Cemiyetinin büyük Kurultayı yarın saat on dörtte Dolmabahçe sarayında top lantılarına başlıyacaktır.

Türk Dili Tetkik Cemiyeti müteşebbis heyeti dün de Dolmabahçe sarayında toplanarak kurultay hazırlıklarile meşgul olmuştur.

Sofya darülfünunu eski Şark lisanları ve tarihi müderrisi Agop Martayan efendi kurultay müzakerelerine iştirak etmek üzere dün sabah Sofyadan şehrimize gelmiş, istasyonda ermeni cemaati tarafından sureti mahsusada karşılanmış, buketler verilmiştir.

Profesör Martayan efendi öğleden sonra Dolmabahçe sarayına giderek T. D. T. C. umumî kâtibi Ruşen Eşref beyle görüşmüştür.

Aslen İstanbullu olan Agop Martayan efendi Gedikpaşa Amerikan mektebinden ve Rober kollejden mezundur. Avrupada tahsil etmiş ve Rober kollejde muallimlik yapmıştır. Umumî harpte Kafkas ve Filistin cephelerinde ihtiyat zabiti olarak bulunmuştur.

Profesör Agop Martayan Ef. dün istasyonda karşılanırken

Profesör Agop efendi Türk dili hakkında bir çok tezler hazırlamıştır. Bu tezlerin esasları Türk ve Alp dilleri, Türk ve Süner dilleri arasındaki farklar, Hindu - Avrupai dillerin Türk dilile olan münasebetleri, Türk kelimesinin tetkiki, islâmiyetten evvel Türk harfleri, Türk edebiyatının doğuşu ve inkişafıdır.

Profesör dün bir muharririmize şunları söylemiştir:

"— Türk dili kurultayı için Sofyadan geliyorum. Türk dili hakkında bazı tetkikat yaparak tezler hazırlamış bulunuyorum.

Türk dilinin menşeleri gayet zengindir. Türk dilile, yabancı dillere muhtaç olmadan her şeyi ifade mümkündür. Bütün bunlar hakkında kurultayda uzun uzadıya izahat vereceğim için şimdiden fazla bir şey söylemiye lüzum görmüyorum.„

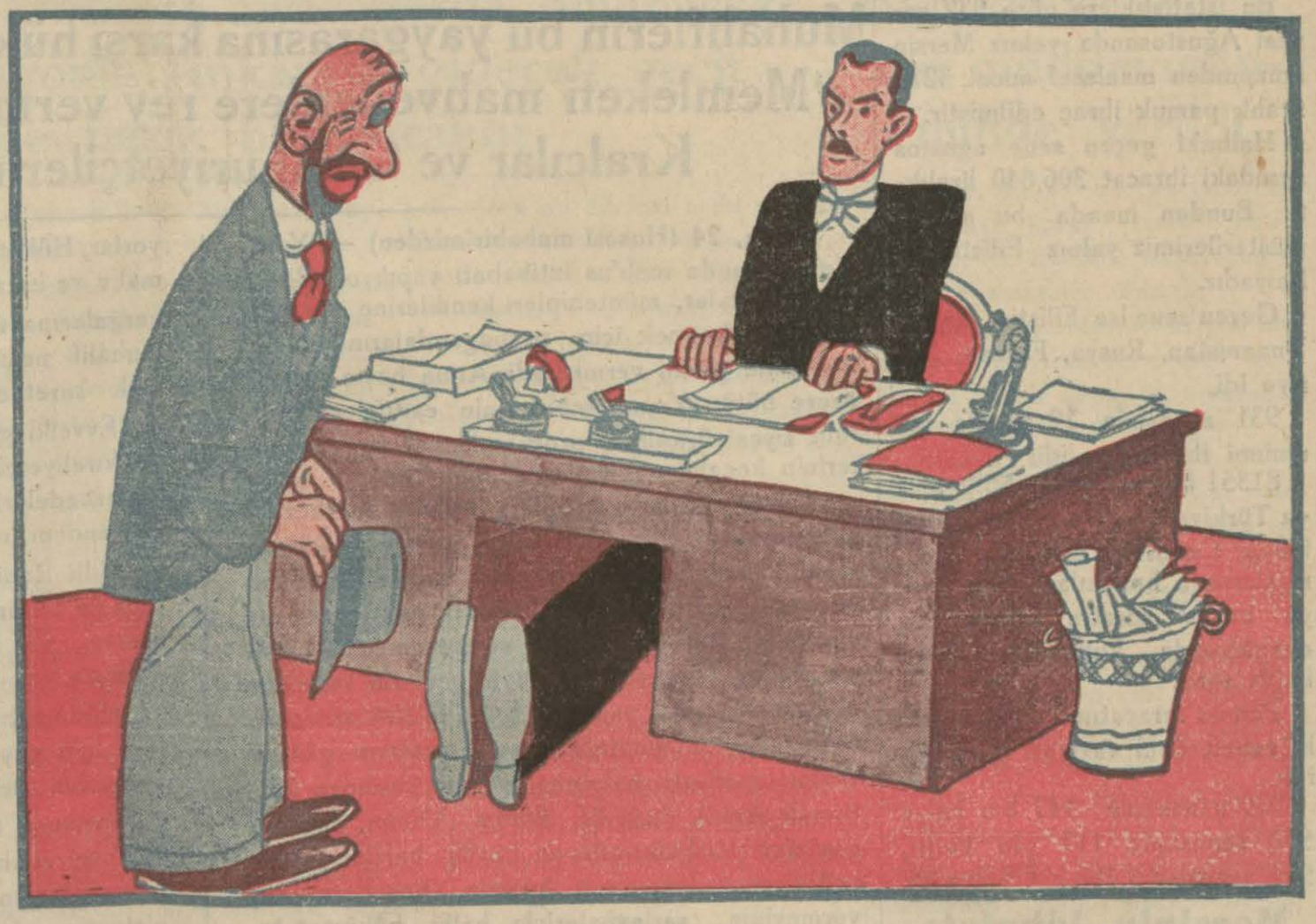

— Beyefendi Hazretleri, bendeniz an karip içtima edecek olan muazzam kurultay nam içtimada lisan azbülbeyan Türkiyi ıslah ve tariki tekâmül ve sadekiye isal maksadı mübeccelile iştirakime müsaadei devletlerini istirham eylerim efendim.

Muallim maaşları

Maarif Vekilinin beyanatı

Ankara, 24 (A. A.) — Maarif Vekili Reşit Galip Bey bu akşamki trenle İstanbula hareket etmiş ve istasyonda vekâlet erkânı tarafından teşyi edilmiştir.

Maarif Vekili Doktor Reşit Galip Bey Anadolu ajansına atideki beyanatta bulunmuşlardır:

"Şimdi bütün sahalarda tetkikat ile meşgulüm. Şeflerimizin ve memleketin benden ne istediğini biliyorum. Bütün kuvvet ve takatimi sarfederek benden beklenen hizmeti ifaya muvaffak olacağıma eminim. Eylûl nihayetine kadar mütedahil muallim maaşlarının kâmilen tesviyesi işini ehemmi yetle takip ediyorum.

Bundan sonra kendileri maaş aldıkları halde muallimleri aylıksız bıraktıkları görülecek hususî muhasebelerin yakalarından tutacağım.„

Ingiliz kabinesi değişecek mi?

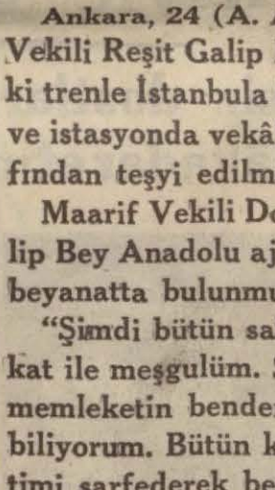

Ingiliz hariciye nazırı M. Şimon

Londra, 24 (A.A) — Çarşamba günü bir kabine buhranı zuhur edecektir. Meğer ki, bir mucize zuhur ede.

Filvaki Sir Herbert Samuel, 28 Eylûl tarihinde aktolunacak kabine içtimaında gerek kendisinin gerek liberal arkadaşlarının istifasını tevdi edeceğini M. Mac Donald'e bildirmiştir.

Liberallerden maksat "Samuelistler" olup millî hükûmete tamamen sadık kalan "Simon grupu„ olmadığı meydandadır.

Rasimin eski zamanları ve son saatleri

Üç dileği vardı : Cuma günü gömülmek, ölürken Allah demek, sarhoş ölmek... Üçü de tahakkuk etti

öldüğü gün de iskeleye inmiş, masasının başında bir kadehi ara sıra dudaklarına götürmüştü; ölümünden biraz evvel de..

Kitabei Gam muharriri Ahmet Rasim Beyin ölümü nasıl oldu? Birdenbire meydana çıkan bir hastalık nöbetile mi oldu? Yoksa bu ölüm bir zamandanberi devam eden bir hastalığın tabiî neticesi olarak mı vuku buldu? Merhumun cenazesini kaldırmak için Heybeliada iskelesine çıkarken bunları öğrenmek istiyoruz. Bilenlerden aldığımız cevap şu:

— Merhum öldüğü gün iskeleye inmiş. Her vakıt oturduğu gazinoda sabahtan akşama kadar oturmuş. Hem de masasının üstüne koyduğu kadehi zaman zaman dudağına götürüp getirmiş. Akşam olmuş. Evine dönmüş. Demek ki gündüzden akşama kadar sıhhî vaziyetinde fevkalâde sayılabilecek hiç bir değişiklik gürülmemiş. Bununla beraber akşam evine döndükten bir müddet sonra bir fenalık gelmiş. Adeta yağı biten bir kandil gibi gözlerinin hayat ışığı sönüp gitmiş...„

Iskeleden çıktıktan biraz sonra biraz ilerliyoruz, iskeledeki gazinonun köşesinden dönüyoruz, yokuşa tırmanıyoruz, ilerliyoruz, gene dönüyoruz, gene ikinci bir yokuştan yukarıya yükseliyoruz.

Ahmet Rasimin son demleri: Heybeliada iskole gazinosunda

[Bir levhaei mestane ki en büyük baba ile en büyük torunun gene en yakın bulunduğu demleri tasvir eder.]

Ahmet Rasim Beyin son zamanlarda artık ihtiyarlamış, düz yolda bile müşkülat ile yürüyecek bir hale gelmiş olduğunu bildiğimiz için merhumun böyle yokuşlardan tırmanarak her gün nasıl inip çıktığını bir türlü anlıyamıyoruz. Gene soruyoruz. Cevap alıyoruz:

— Evet, Rasim Beyin evi bu yokuştadır. Oradan kendisinin inip çıkması müşküldü. Fakat o kendi kendine inip çıkmazdı. Merhum bir adamın sırtı ile evinden çıkar, daha evvel kapıya kadar getirilmiş olan bir arabaya konurdu. Bu araba ile yokuştan aşağıya iner, iskeledeki

(Devamı 6 ıncı sayıfada)

İhracatımız

Mersinde

Pamuk ihracatının azalması

Mersin ticaret odası bir senelik pamuk ihracatımızı gösteren bir istatistik neşretmiştir.

Bu istatistiklere göre 932 senesi Ağustosunda yalnız Mersin limanından maalesef ancak 3210 liralık pamuk ihraç edilmiştir.

Halbuki geçen sene ağustos ayındaki ihracat 306,640 liralıktı. Bundan maada bu seneki müşterilerimiz yalnız Filistin ile Italyadır.

Geçen sene ise Filistin, Italya, Yunanistan, Rusya, Fransa, Suriye idi.

931 senesinin 12 ayında ise umumî ihracat şu idi:

81351 balya ihracat, 8692 balya Türkiye dahilinde satış, 10000 balya Çukurova mensucat fabrikalarında kullanılan, 5000 balya hususî surette fabrika ve dezgâhlarda kullanılan, 5000 balya stok.

Pamuk ihracatının daha evvelki senelerdeki vaziyeti ise şöyle idi:

929 senesinde 147 bin balye
930 senesinde 117 bin balya,
931 senesinde 106 bin balya idi.

Mersinin idhalatı

Mersin ticaret odasının hazırladığı istatistika göre Mersinin 1930 senesindeki idhalâtı 4,352000 kilo ve 755,556 lira kıymetinde idi.

1931de 8,016,441 kilo 1,333000 lira kıymetinde idi.

1932 senesin de ise 10,126,212 kilo ve 1,144,726 lira kıymetindedir.

ihracaat ise 1930 da 1,808 062 kilo 256,645 lira kıymetinde.

1931 senesinde 4,695,589 kilo 444,747 lira kıymetinde, 1932 senesinde ise 5,480,581 kilo 211,462 lira kıymetindedir. Mersin ticaret odasının istatistika göre Mersinin idhalat ve ihracatı arasında çok büyük açık görülmektedir.

Navlun ücretleri

Ticaret odası ihracat tacirleri arasında bir anket açmıştır. Bu ankette navlun ücretleri hahhındaki fikiler sorulmaktadır. Gelen malûmata göre memleketimizle en çok ticaret yapan limanlarla limanlarımız arasındaki navlun ücretleri pek çok artırılmıştır.

Buna mukabil uzak limanlardaki fiyatlada 35 şilinden 25 şiline indirilmiştir

Samsun vilâyetinde kızamık

Ankara, 24 (A.A) — Samsun vilâyeti dahilinde Ladik ve Havza kazalarının bazı köylerinde ağustos nihayeti ile eylül iptidalarında zuhur eden kızamık vakalarını köy ihtiyar heyetlerinin sıhhiye memurlarına ve mahalli hükûmete haber vermemeleri yüzünden vukua gelen ihtilât neticesi bazı vefiyat vuku bulmuş ve mıntaka sıhhat müfettişi ile vilâyet sıhhiye müdürü ve bakteriyologu tarafından bu mıntakada tetkikat yapılarak icabeden tedbirleri almışlardır.

Hastalığı zamanında haber vermemiş olan köyler ihtiyar heyetleri mahkemeye verileceklerdir.

• Telgraf Haberleri •

Bugün Yunan intihabı yapılıyor !

"Kahrolsun hırsızlar!. Hırsızlara rey vermeyiniz ! „ diye bağırıyorlar

Muhaliflerin bu yaygarasına karşı hükûmet taraftarları da: "Memleketi mahvedenlere rey vermeyiniz ! „ diyorlar. Kralcılar ve Cümhuriyetçilerin mücadelesi

Atina, 24 (Hususî muhabirimizden) — Yarın Yunanistanda meb'us intihabatı yapılıyor. Bütün siyasî fırkalar, müntehipleri kendilerine rey vermiye sevketmek için propagandalarına âzamî derecede germi vermişlerdir.Atina başta olmak üzere bütün Yunan şehirlerinin caddeleri muhtelif siyasî fırkaların programlarile ve namzetlerinin kocaman resimlerile doludur.

Siyasî fırkaların açtıkları intihap merkezleri sabahtanberi hiç durmadan dolup boşalıyor, muhtelif hatipler,halka hitaben hararetli nutuklar irat ediyorlar. Yarın sabah saat 8 den itibaren rey verilmeke başlanacak, rey verme amelesi, akşama kadar, sürecek, giceleyin reylerin tatbikine başlanacak, gice yarısına doğruda ilek neticeler anlaşılacaktır. muhtelif siyasi fırkaların gösterdikleri faaliyete bakılırsa,neticeyi şimdiden kestirmek kabil dağildir. Bütün Yunan muhalif gazteleri başlıklarında, en büyük harflerle neşrettikleri " kahrolsun hırsızla, hırsızlare rey vermeyiniz „ serlevhalariyla, halkı, hükûmet taraftarı namzetlere rey vermemeğe tahrik ediyorlar, Hükûmet taraftarı gazetelerde: "Memleketi mahv ve harabiye sürükleyen felaket ve musibet karğalarına rey vermeyiniz„ serlevhasile, halkı muhalif namzetlere rey vermemiye teşvik etmek suretile, mukabelede bulunuyorlar.

Evvelki gün Yanya şehrinde, cümhuriyetçiler ile kıraliyetçiler arasında, kanlı arbedeler olmuş, bu arbedelerin önünü alamıyan Yanya jandarma kumandanı azledilmiştir.

Milli Radikal fırkası reisi olan ceneral Kondilis de bütün siyasî fırkalara karşı ateş püskürmekte, ve icabında cebren kendisinin mevki iktidara vazıyetedeceğini söylemektedir.

Hükûmet intihabat esnasında asayişi muhafaza için gayet şiddetli tedbirler almış, muhtelif yerlerden celbettiği askerî kuvvetlerle Atina garnizonunu takviye etmiştir. Başlıca mücadele, cümhuriyetçilerle kraliyetçiler arasında cereyan ediyor. Yarın intihabatın vereceği netice, Yunanistanın mukadderatı üzerinde kat'î bir dönüm noktası addedilmektedir.

Sırbistanda bir tren içinde bulunan

Cehennem makineleri

Belgrat, 24 (Hususî) — Zayçar treninin üçüncü mevki vagonlarından birinde içinde iki bomba ve iki cehennem makinesi bulunan bir paket ele geçirilmiştir. Alâkadarlar bunların Bulgar mamulâtı olduğunu söylemektedirler.

Cehennem makinelerinin saatları saat 7,40 da infilâk etmek üzere hazırlanmıştır.

Paketin üzerindeki adres Zayçarda Georgi Georgoviç isminde bir askere aittir.

Derhal tahkikata başlıyan zabıta Zayçara hareket etmek üzere hazırlanmış olan trenin gitmesine müsaade etmemiştir. Trende bulunan yolcular arasından Ranko Rangoloviç isminde şüpheli bir şahıs tevkif edilmiştir.

Polisten alınan malûmata göre üzerinde bomba, parabellum ve 40 kurşun bulunan bu şahsın Bulgaristandan pasaportsuz olarak Yugoslavyaya gelmiştir. Kendisine Yugoslavyada suikastlar yapmak ve trenlere cehennem makinesi ve bomba koymak işi verilmiş olduğunu itiraf etmiştir. Tahkikata devam edilmektedir. Zabıta Rankonun arkadaşlarını da meydana çıkarmağa çalışmaktadır.

Rus mütehassıslarına ziyafet

Ankara, 24 (Hususî) — İktısat Vekili Celâl Bey Sovyet mütahassıslarına bugün evinde bir ziyafet vermiştir.

Hariciye Vekili Cenevre yolunda

Bulgar başvekili ve Yunan sefiriyle görüşmeler

" Şüphesiz dostlarımıza ait meseleler bizi de alâkadar etmekten halikalamaz„

Harıcıye vekilimiz Bulgar başvekili ile vagon önünde görüşürken ..

Sofya, 24 (Hususi muhabirimizden) — Akvam Cemiyeti içtimalarına iştirak etmek üzere Cenevreye gitmekte olan Türkiye Cümhuriyeti hariciye vekili Tevfik Rüştü bey, Sofyadan geçerken başvekil Gospodin Muşanofla sefirler, Türkiye sefaret erkânı, gazeteciler ve halk tarafından samimî bir şekilde karşılanmıştır.

Tevfik Rüştü bey vagondan indikten sonra evvelâ Gospodin Muşanofun elini sıkmış ve sıra ile diğer karşılayıcılarla da görüşmüştür. Müteakiben M. Muşanofun koluna girerek bir kenara çekmiş ve bir kaç dakika yalnız görüşmüştür. Tekrar karşılayıcıların arasına dönerek bu defada Yunan sefiri M. Kolas ile uzaklaşmış ve birkaç dakika yalnızca görüşmüştür. Tevfik Rüştü Bey Yunan sefirile görüştükten sonra M. Muşanofa dönerek şöyle demiştir:

— M. Kolasa Yunanistanla halli icap eden meselelerin müzakeresine başlamak ve bunları kat'i bir neticeye bağlamak üzere bizim ve sizin Yunan intihabının neticesini beklemekte olduğumuzu söyledim. Siz de bu fikirdesiniz değil mi?

M. Muşanof da şu cevabı vermiştir:

— Evet, ben de, ayni şeyi mütead dit defalar M. Kolasa tekrar etmiş bulunuyorum. Bekliyoruz.

Tevfik Rüştü bey kendisile görüşmek istiyen gazetecilere de şu beyanatta bulunmuştur:

— Her zaman olduğu gibi bu defa da Bulgaristandan samimi dostluk hislerile geçiyorum. Bildiğiniz gibi Milletler cemiyeti toplantısına iştirak etmek üzere Cenevreye gidiyorum. Bizim burada mevzuu bahsedilecek bir meselemiz olmadığı gibi böyle bir mesele de ihdas edecek değiliz. Fakat cemiyetin azası olduğumuzu göstermek istiyoruz.

Şüphesiz dostlarımıza ait meseleler bizi de alâkadar etmekten hali kalamaz.

—Gazeteciler Tevfik Rüştü beye Türkiyenin akvam cemiyetinden çekilmesi ihtimalinden bahseden İngiliz gazetelerinin verdiği bu habere karşı ne diyeceğini sormuşlar fakat trenin hareketi üzerine vekil bey bu suale cevap vermiye vakit bulamamıştır.

M. Muşanof Tevfik Rüştü beye bir sepet üzüm ve diğer murahhaslara da Bulgar sigarası hediye etmiştir.

Almanya dinlemiyor

Çelik Mığfer genç azası harba hazırlanıyor

Berlin, 24 (A.A) — Çelik Mığfer genç azaları, müdafaa ordusu tarafından Erfurt havalisinde yapılan müteaddit manevralarda hazır bulunmuşlardır.

Çelik Mığfer teşkilatının naşiri efkârı bu münasebetle yazdığı bir makalede askerî manzaraların genç mensuplarda uyandırdığı heyecandan istifade için Erturut mıntakasındaki bütün genç mensupların bir araya toplattırılarak biri mav ve diğeride kırmızı taraf olmak üzere iki kısma ayrıldıkları ve bunlara milli orduya ımtisalen bir genç muharebesi yaptırılması karar altına alındığını yazmaktadır.

Sanayi meselesi

Fabrikacılar

İş birleşmesi yapabilecekler mi?

Ticaret odası Sanayi şubesi Istanbulda ve Türkiyede faaliyette bulunan fabrikatörlerin arasında bir iş birleşmesi yapabilmek için uğraşmaktadır.

Bu iş birleşmesinin esasını istihsalâtın vahidi kıyasisi teşkil etmektedir.

Sanayi şubesi evvelâ mensucat fabrikatörlerile temas ederek dokunan kumaşların, bezlerin muayyen bir ende ve boyda olması için teşebbüsatta bulunmuştur. Bu teşebbüs alâkadarlar tarafından çok iyi karşılandığından ticaret odası Iktısat vekâletine müracaat ederek vekaletin noktai nazarını istemiştir. Vekâletten gelecek cevaba göre oda faaliyete geçecektir.

Saraçoğlu geliyor

İtilâfname iki ay içinde imzalanacak

Şükrü B. Anadolu Ajansına beyanatta bulundu

Ankara, 24 (Hususî) — Saraçoğlu Şükrü Bey bu akşamki trenle İstanbula hareket etmiştir. Istanbulda kısa bir tavakkuftan sonra Parise giderek düyünu umumiye hamillerile borçlar meselesi[illegible] Kendilerine bu seyahat esnasında Âlî iktısat meclisi kâtibi umumisi Nurullah Esat, Hariciye vekâleti birinci daire ikinci şube müdürü elçilik müsteşarı Feridün Cemal Beyler refakat edecektir.

Müzakere Pariste kat'î şeklini alınca itilâfnamenin tanziminde çalışmak üzere halen Romada buluan Nakit işler müdürü Sırrı Bey de Parise gidecektir.

Nihayet iki aya kadar itilâfnamenin imzalanabileceği tahmin ediliyor.

Anadolu ajansına beyanatı

Ankara, 24 (A.A.) — Şükrü Bey Ankaradan hareketinden evvel Anadolu ajansına atideki beyanatta bulunmuştur:

"Düyünu umumiye hamilleri meclisi ile cereyan etmiş olan müzakerat neticesinde takarrur eden itilâfların kat'î şeklini tesbit için gidiyorum. Müzakeratın uzun sürmiyeceğini, kısa bir zamanda mukavelenin imza edileceğini tahmin ediyorum. Elde edilmiş ve edilecek neticelerin her iki taraf için olduğu kadar iki memleket münasebeti üzerinde hayırlı tesir husule getireceğini ümit etmekteyim. Fransız mahafilinden akseden haberler de bu ümidi teyit eder mahiyettedir.„

Gandi ölürse Hindistan ne olacak ?

Nevyork 24 (A.A) — Hindistan teşri meclisi sabık reisi Patel buraya vasıl olmuştur. Kendisi Gandi lehinde bir propaganda turnesi yapmak için geldiği ve reisicumhur namzedi M. Roosvelte mülâkî olmak ümidinde bulunduğunu beyan ederek Gandi, öldüğü takdirde Hindistanın ingiltere için artık şayanı itimat bir müstemleke olamıyacağını ilâve eylemiştir.

Günün İşaretleri

Dile dair gazetelerin yazdıkları

Türk dili kurultayı yarın açılacak. Türk irfanında ehemmiyetli bir merhale olan bu toplantının vereceği neticeleri kalem, kalem tesbit etmek şu dakikada mümkün değildir. Ancak son zamanlarda gazetelerde dil bahsi günün en üstün mevzuu oldu. Çala kalem yazılıyor. Yapılan neşriyat da iki nokta göze çarpıyor.

1 — Yerli mefhumları olan, ya ni Türk lehçelerile ifadesi mümkün olan kelimeleri yabancı kelimeler yerine koymak.

2 — Bütün mefhumları tarihten yahut muhtelif Türk lehçelerinden çıkarmak.

Birinci hareket baştan sonuna kadar doğrudur. Bizim kafamızda mefhumu olan bir kelimenin yabancı kelimesini neden kullanmalı.

Gece varken şep demek artık gülünçtür. Tufeyli yerine pek âlâ Sivas halkının kullandığı Asalak kelimesini kullanabiliriz. Çünkü tufeylî olsun, asalak olsun ayni mefhumu ifade etmektedir. İkisi de başkasının sırtından geçinen adamı anlatır.

Su cetveli, yahut kanal yerine pek âlâ arık kullanılabilir.

Su cetveli, kanal, Arık ayni şeyleri hatırlatır. Hatta bu şekilde ayni manayı ifade eden bir çok müteradif kelimeleri dile sokmak dili zenginleştirmek demektir.

Fakat medeniyet yerine kent, mefkûre yerine kuruntu normal yerine bayağı demek dili daraltmak, mefhumları kısmak demektir.

Medeniyet bu gün kenet midir? Şüphesiz hayır. (Kent) köy demektir. Göçebe devrindeki cemiyetler medeniyeti, bedevîlik mukabili olarak toprağa yerleşmek şeklinde anlarlar. Arapların (hadarî), göçebe Türklerin (kent) i bu manadadır. Halbuki bu gün medeniyet dediğimiz mefhum köyden çıkmış, şehirden taşmış bambaşka bir mahiyet almıştır. Kent onu ifade edemez. Çünkü medeniyet dediğimiz şey artık tabiatın kollarına hükmetmek demektir. mefkûreyi (kuruntu) ile ifadede ideal ile illüzyan arasındaki farkı tanımamak demektir.

Halbuki ideal, mefkûre içtimaî bir şeniyeti ifade eder. Her ideal de bir dilek vardır. Fakat her dilek, arzu bir ideal değildir. Çünkü arzular ferdî olduğu gibi mefkûreler cemiyetlere mahsustur. Arzular gelip geçicidir. Mefkûre cemiyetin hayatile beraber devam eder. Mefkûre bir kıymet hükmünün ifadesidir. Bu kıymet hükmü yaşanmış büyük bir hayatın ruhlardaki aksidir. İstiklâl harbi hatıraları bize mefkûre günlerini hatırlatır bu mefkûre sade arzulardan değil, olmuş ve en yüksek dereceye yükselmiş bir hayattan haber verir. Böyle olunca, hiç de kuruntu ile izah edilemez. Kuruntu kelimesi ile mefkûreyi ifade etmek istemek Türk dilini daraltmak, büyük ideallerin dili olan Türk dilini bir kuruntuya feda etmek olur. Yazıcılar biraz da bu noktaya dikkat etseler. Her şeyin bir ilmi ve usulü vardır.

Sadri Etem

Günün Haberleri

Amerika Erkânıharbiye reisi bugün şehrimize geliyor

Akşama kadar şehrimizde ziyaretlerde bulunacak, akşam hususî vagonla Ankaraya gidecek, geçit resminde hazır bulunacaktır

Amerika orduları erkânı harbiye reisi jeneral Mac Arthur bu gün saat on dörtte Daçya vapurile Köstenceden şehrimize gelecektir.

Hükûmetimizin misafiri olacak olan jeneral Mac Arthur Galata rıhtımında kolordu kumandanı Şükrü Naili paşa, Vali Muhittin, protokol umum müdür muavini İbrahim Münir beyler ve büyük erkânıharbiye reisi müşir Fevzi paşa Hz. namına da miralay Sadık Bey tarafından karşılanacak, askerî mızıka ve kıt'a tarafından selâmlanacaktır.

Jeneral vapurdan çıktıktan sonra doğruca Perapalas oteline gidecek, yarım saat sonra vali beyi ve Şükrü Nailî paşayı makamlarında ziyaret ve müteakiben otelde ziyaretleri kabul edecektir. Misafir jeneral bu akşam on yedi buçukta Seyrisefain rıhtımından bir motörle Haydarpaşaya geçecek ve trene ilâve edilecek hususî bir vagona binerek Ankaraya hareket edecektir.

Jeneral yarın sabah Ankarada büyük merasimle karşılanacak,

şerefine verilecek ziyafetlerde ve büyük geçit resminde bulunduktan sonra akşamki trenle şehrimize dönmek üzere Ankaradan ayrılacaktır.

Jeneral Mac Arthur salı günü tekrar İstanbula dönmüş bulunacak ve o gün Reisicümhur Hazretleri tarafından kabul edilecektir. Jeneral çarşamba akşamı memleketimizden ayrılacaktır.

Bu cenerâl kimdir ?

Amerika orduları erkânıharbiye reisi jeneral Douglas Mac Arthur, o zaman babası liva kumandanı Arthur Mac Arthur'ün bulunduğu, Arkansas hükûmeti dahilinde Little Rock Barracks'da 28 kânunusani 1880 de doğmuştur.

1903 senesinde West Point harbiye mektebinde tahsilini ikmal ettikten sonra istihkâm zabiti olmuş ve derhal Filipin adalarındaki vazifesi başına gitmiştir. Müteakiben Amerikada diğer bir çok vazifelere tayin edilmiş, vazife ile Meksikada da bulunmuştur. Şimalî Amerika müttehit hükûmetleri umumî harbe girdiği sıralarda istihkâm kolordusunda binbaşı rütbesile bir livaya kumanda eden jeneral Mac Arthur bundan sonra süratle ilerlemiştir.

1917 ağustosunda piyade miralaylığına terfi edilmiş ve pek az sonra da 42 inci ordu erkânıharbiye reisi olmuştur ve bu sıfatla umumî harpte Fransadaki harekâtta bulunmuştur. Daha sonra liva jenerali sıfatile 42 inci taburun bir livasına kumanda etmiş ve müteakiben 42 inci tabur kumandanı olarak Sedan muharebesine iştirak etmiş, umumî harp ve mütareke esnasında bu taburun kumandanlığında kalmıştır.

1920 senesinde daimî bir komisyonda vazife almış ve 1925 te rütbesi ferikliğe terfi edilmiştir. Jeneral Mac Arthur mühim askerî vazifelerde ve bilhassa, West Point askerî akademisi kumandanlığında ve Filipin başkumandanlığında bulunmuş, son defa da Amerika orduları erkânıharp reisliğine tayin edilmiştir.

Jeneral Mac Arthur Amerikanın hali faaliyetteki ordusunda jeneral rütbesini haiz yegâne zabittir. Şimdiye kadar Amerikada erkânıharbiye reisliği yapmış olan zabitlerin en genci olan jeneral şimdi 52 yaşında bulunmaktadır. Umumî harp esnasında iki defa yaralanmış ve kendisine müteaddit defa Amerika hükûmeti ve diğer ecnebi hükûmetler tarafından nişan ve madalyalar verilmiştir.

Kurultay hazırlıkları

İstanbullular nerelerde hoparlörlerle kurultaydaki müzakere ve mütaleaları dinliyebilecekler ?

Istanbul, 24 (A.A) — 26 eylül pazartesi günü saat 14 de toplanacak olan büyük dil Kurultayı müzakerelerinin dinlenebilmesi için şehrin muhtelif yerlerine radyo tesisatı yapılmıştır. Başlıcaları şunlardır :

1 — Istanbulda Halkevi merkezi.
2 — Şehzadebaşında Letafet apartımanında Cümhuriyet Halk fırkası salonu.
3 — Beşiktaşta Akaretlerde Cümhuriyet Halk fırkası merkezi.
4 — Beyoğlunda Cümhuriyet Halk fırkası kaza merkezi.
5 — Bakırköyünde Cümhuriyet Halk fırkası kaza merkezi.
6 — Üsküdarda Cümhuriyet Halk fırkası merkezi.
7 — Sarıyerde Cümhuriyet Halk fırkası kaza merkezi.
8 — Yeşilköyde Cümhuriyet Halk fırkası merkezi.
9 — Kasımpaşada Cümhuriyet Halk fırkası nahiye merkezi.
10 — Eyüpte Cümhuriyet Halk fırkası nahiye merkezi.
11 — Kızıltoprakta Cümhuriyet Halk fırkası nahiye merkezi.
12 — Büyükadadâ Cümhuriyet Halk fırkası merkezi.
13 — Beykozda iskele civarında.
14 — Şehremininde Topkapı gençler mahfeli.
15 — Fatihte Haliç idman kulübü merkezi.

Bu yerlerde bulunarak müzakereleri dinleyiniz.

Kavgalar

Dün Balmumcuda iki bahçıvan arasında bir kavga olmuş ve bunlardan birisi yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır. Hadise şöyle olmuştur :

Bahçıvan Reşit, bahçıvan Kadrinin yolda önüne çıkarak tabanca ile Kadriyi korkutmuş ve döğmek istemiştir. Zabıta bu hadisenin sebebi hakkında tahkikat yapmaktadır.

§ Dün Beşiktaşta odun iskelesinde hamal Ömer ile ahçı Kerim ve Şaban aralarında bir kavga çıkmış ve hamal Ömer ahçılar tarafından döğülmüştür.

Ispanyaya mal sevki

Ispanyaya sevk ve ihraç edilecek Türk mallarına mukabil, Ispanyol bankaları iki gündenberi döviz varmemiye başlamıştır.

Ispanyaya pek çok ihracatımız olduğu için bu vaziyet birçok tacirleri müşkül vaziyete sokmuştur.

Ihracat ofisi bu vaziyet hakkında teşebbüsatta bulunmıya başlamıştır.

Sürp Agop mezarlığı

Ermeni patrikhanesi, Belediye lehinde neticelenen Süp Agop mesarlığı davasını temiz etmiştir.

Hüseyin Ragıp Bey

Moskova büyük elçimiz Hüseyin Ragıp Bey bu sabah Ankaradan şehrimize gelecektir Hüseyin Ragıp Beyin teşrinievvel haftasında dönmesi muhtemeldir.

Sabıkalının mahkûmiyeti

Galatada kahveci Katinayı ölümle tehdit ederek para isteyen sabıkalılardan zenci Aptülkadirin birinci cezadaki mahkemesi neticelenmiş, sabıkalı olan Aptülkadir iki gene 6 ay hapise mahkûm edilmiştir.

Şekerde ihtikâr yok

Bazı kahve tüccarları müddei umumiliğe verildi

Şeker, kahve ve çay hakkında verilen karar üzerine piyasada şeker ihtikârı başlıyacağına dair emareler olmuştu.

Istanbul ticaret müdüriyeti bu vaziyete meydan vermemek için derhal tedbir almış ve piyasada umumî kontrola başlamıştır.

Bilhassa ticaret müdürü Muhsin Bey bu hususta bizzat tetkikat icrası için yanına ticaret müdüriyeti komiserlerinden Bahri Beyi alarak piyasada dolaşmıştır.

Dünkü tetkikat neticesine göre Istanbulda en çok perakende muamele yapılan Balıkpazarı, Yemiş ve civarındaki semtlerde şekerin yüksek fiatlarla satıldığı görülmemiştir. Yalnız birkaç ufak esnaf pazarlık suretile satmakta olduğu şekere 52-53 kuruş istemiş ve 51 kuruşa satan olmuştur. Toptancılar arasında ise tetkikat neticesinde kat'î bir delil elde edilememiştir.

Maamafih Balıkpazarında ve Tahmis sokağında bulunan esnafın bir kısmının kahve üzerine ihtikâr yaptıkları tesbit edilmiştir.

Ticaret müdürü Muhsin ve komiser Bahri Beyler derhal bu esnaf hakkında zabıt varakası yaparak onları 1913 numaralı kanun mucibince müddeiumumiliğe teslim etmişlerdir.

Dün bu suretle müddeiumumiliğe verilen kahve tacirleri şunlardır :

Yemiş Tahmis sokağında Filip Boyacıyan, Yemiş Tahmis sokağında Mehmet Baki Şeref zade, Yemiş Tahmis sokağında Hakkı, Mustafa, Mahmut. Hasırcılarda Abbas Ebrancani, Hasırcılarda Mehmet Nuri, Tahmis sokağında Trakyalılar pazarıdır. Yalnız Şekeri 57 kuruşa sattığından dolayı Balıkpazarında Savantor oğlu şürekâsi da şeker ihtikârından dolayı müddeiumumiliğe tevdi edilmiştir.

Gümrük ve inhisarlar vekili

Şehrimizde bulunan gümrük ve inhisarlar vekili Ali Rana Bey dün sabah inhisarlar umnm müdürlüğüne gelerek bir müddet meşvl olmuştur.

Isviçre ithalâtı

İsviçre hükûmeti 26 kânunuevvel 931 tarihinde ithalâtı takyit için bir karar neşretmiştir.

Bu kararın tatbiki 21 kânunu evvel 933 tarihine kadar temdit edilmiştir.

Kiralık Mağaza

Mevkii: Istanbulda Bahçekapıda, Dördüncü Vakıf Hanı karşısında mahallebici dükkânı. Müracaat olunacak adres: Galatada Küçük Millet Hanında 25 numarada Harant Ef. Telefon 41618
(4431)

Fransa ile münasebatımız

Fransız sermayesinin gelmesine mani kalmadı

Mühim bir Fransız maliyecisi böyle söylüyor ve borçlar meselesinin hallinden memnun görünüyor

France-Orient cemiyeti âzalarından bir grupun memleketimize geldiğini ve Bursaya gittiğini yazmıştık.

Fransız seyyahları dün Bursadan şehrimize dönmüşler ve akşama Teofil Gotiye vapurile memleketlerine gitmişlerdir. Giden seyyahlar arasında Fransız maliyecilerinden ve sanayicilerinden mühim simalar ve bu arada Fransada büyük fabrikalara sahip olan M. Fister ile büyük Fransız sermayedarlarından M. Michand bulunmaktadır.

Bunlardan M. Michand dün kendisile görüşen bir muharririmize demiştir ki:

Türkiyeden gayet iyi intibalarla ayrılıyoruz.

Cemiyetimizin gayesi, şark memleketleri ve Türkiye ileiktısadî ticarî ve harsî münasebatın takviyesine çalışmaktır.

Sefirlerin ihmali

"Bu noktaya, maalesef, Fransız hükûmeti şimdiye kadar lâzım gelen ehemmiyeti vermemişti. Bunun bir sebebi de Türkiyedeki Fransız sefirlerinin vaziyeti hep siyasî cepheden görmeleri ve iktısadî noktaları ihmal etmeleridir. Fakat şimdiki sefir Kont dö Şambrön'ün bu ciheti çok iyi takdir ettiğini memnuniyetle görüyoruz. Sefir bu sahada muvaffakiyet göstermiş ve iki tarafı da incitmeden borçlar meselesinin halli için zemin hazırlamıştır. Fakat iktısadî sahada iki memleketi ikt sadî yakınlaştırmak için daha faz a çalışmak lâzımdır. Bu vazifede iki memleket ticaret ataşelerine düşer. Bizim buradaki ticaret ataşemiz ise bana kalırsa hiç bir iş yapmamaktadır.

Şimdi borç'ar meselesi senelerce devam eden müzakerelerden sonra halledilmiş bulunmaktadır. Bunun için Türkiyeye artık Fransız sermayesinin gelmesine hiç bir mani kalmamıştır ve Türkiyeye Fransız sermayesi gelmelidir.

Fransa iyi değil..

"Fransada iktisadî vaziyet, her tarafta olduğu gibi, iyi değildir. Fransa atık dünyanın bangeri olmaktan çıkmıştır.

Bugün Fransada görülen servet sahtedir. Hakikatte Fransa malî sahada eski mevkiini kaybetmiştir. Söylenilen parlak nutuklara bakmayınız. Bu nutukların altında hakikat bütün çıplaklığile gizlidir.

Bursada birşey nazarı dikkatimi celbetti. O da Anado'uda hemen, hemen hiç Fransız bulunmamasıdır. Meselâ Bursada yalnız üç Fransız vardı. Bu noktada Fransa hükûmetinin burada Fransız nüfuzunu artırmak hususunda göstermiş olduğu lâkaydiden ileri geliyor.,,

Meşhur iki Fransız san'atkârı şehrimizde

Romancı Piyerre Benoit ve sahne artisti Spinelli şehrimize geldiler, gittiler

Fransız romancısı M. Pierre Benoit ile Fransız sahne artistlerinden Mel. Spinelli evvelki akşam Theophile Bautier vapuru ile Suriyeden şehrimize gelmişler ve dün akşam ayni vapurla Marsilyaya gitmişlerdir.

Fransada güzelliği ve bilhassa bacaklarının güzelliği ile meşhur bulunan ve Mistinget gibi bacaklarını sigorta ettirmiş olan Mel. Spinelli İstanbulun tiyatro meraklıları için yabancı bir sima değildir. 1928 kânunusanisinde buraya gelmiş ve kısa bir zaman için Beyoğlunda arkadaşlarile bir likte temsiller vermişti.

M. Pierre Benoit da evvelce İstanbula gelmiş ve Union Française'de bir konferans vermişti.

Mel. Spinelli ve M. Benoit dün sabah vapurdan çıkarak Tarabya ya gitmişler ve Buğaziçinde ve şehirde bir gezintiden sonra akşama vapurlarına dönmüşlerdir.

Son zamanlarda Fransız akademisine kabul edilen M. Pierre Benoit istirahat maksadile seyahat ettiğini söyliyerek mülâkat taleplerini reddetmiş ve gazetecilerin suallerine kısaca şu cevapları vermiştir:

— Şimdiki haled hazırlamakta olduğum hiç bir eserim yoktur. Yalnız akademiye kabulüm münasebetile söyliyeceğim merasim nutkunu hazırlıyorum.

— Tercih ettiğiniz eseriniz hangisidir?

Atlantid.

M. Benoit Königsmark isimli romanının ikinci defa ve bu sefer sesli olarak filme alınacağını, ve bu filmde Hughette Duflos'nun da oynıyacağını haber verdikten sonra edebî hayatı hakkında şunları söylemiştir:

— "— Birçoklarının edebî faaliyetlerinin nihayete erdiği bir yaşta, 33 yaşında, edebî faaliyete başladığımdan dolayı çok memnunum.,,

Halk evi ve spor

Halkevinin sonuncusunu teşkil eden spor şubesinin idare heyeti intihabı perşembeye yapılacaktır. Şubenin spor işlerile iyice alâkadar olması için kuvvetli bir idare hayeti seçilecek ve derhal çalışmaya başlancaktır. Bu şubeye kaydedilenler çok olduğundan intihabat hararetli olacaktır.

Söz Kitabı

Türk Dili

Anadoluda kullanılan bazı kelimeler

Türk dili tetkikleri yapılırken "Söz kitabı,, unvanı altında Anadoluda kullanılan bazı kelimelerin toplandığını yazmıştık. Bu kitaptan diğer bazı kelimeler naklediyoruz:

ATEŞ KALAMAK (Ankara): Ateş yığmak.

Ateş kalar tandır yıkar.

ATAŞ KAYMAK (Maraş): Ateş yakmak.

ATEŞLİK (Teke): Kibrit.

ATILAN (Harput, Sivas) Şelâle.

ATIMCI (Uşak): Hallaç.

ATİF ÜTÜF: Aşağılık kötü şeyler.

ATMADAN ATMAK (G. Antep): Kündeden atmak, atlatmak.

ATMAÇ: Ot ekin sapı, çalı, bağ kilama dası, ağaç dalları gibi şeylerden örülmüş bitişik iki küfedir. Hayvana atılarak iki yanına sallandırılır.

ATTIRAÇ (Burdur): Saç üzerinde pişirilen ekmeği çevirmiye yarar tahtadan aygıt.

AVLAĞI (Araç): Tarlanın muhafazası için yapılan çit, tahta perde.

AVADAN AVADANLIK (Niğde, Eğridir, Kayseri, Çorum, Sandıklı): Alât ve edevat. Dülger avadanlığı. Çiftçi avadanlığı. Saatçı avadanlığı.

AVANET (Van): Kaygana.

AVAR (İçel, Silifke, Ermenak, Konya): Sebze, göğeri.

AVCAR (Niğde, Kayseri, Avşar, Ardahan): 1 — Lezzet, çaşnı. (Niğde) 2 — Pastırma ve sucuğa konulan baharat.

AVDAN (Simav): Pazar. Avdan pazar, avdanertesi — Pazartesi, dernek — salı, pazar — çarşamba; pazartesi — perşembe.

AVE (Çangırı): Büyük hemşire. Bak. Aba.

AVGAZ (Konya, Niğde): Yer altında su yolu.

AVGIN, AVGUN (Yozgat, Çorum, Maraş, İçel,): Lağım, yer altında su yolları kepenek suyunun gözesi uzaktır; buraya avgundan gelir.. Avgun çökmüş.

AVI YİVİ (Ilgaz): Adamın iciği cicığı, içi dışı.

AVAKLAMAK (Teke): Hırpalamak, çocuğu incitircesine sevmek.

AVKIMAK (Burdur): Yoğrulmuş hamuru yapışmaması için una bulayarak yumak yumak hazırlamak.

AVLA (Alâiye, Bolu): Bak avlağı. 1 — Bahçelerin dört keçesine çalı çırpıdan yapılan korkuluk (Bolu) Hasanı gilin bağındaki avlağıyı yel uçurmuş 2 — Çerçive, muhit (Konya). Aklının avlağısı o kadarcık.

AVRANA, AVRANA (Niğde, Çorum): Dişi deve.

AVRAT (A.): Kadın. Avratsatmak. Kadın istemek.

AVRATLAMA: Kadın lâfı, asılsız sözler.

AVUKTURMAK (Niğde): Aldatmak.

AVUNMAK (Karaağaç, Avşar, Teke): Hayvanların gebe kalması.

AVUNUK (Teke): Gebe hayvan.

AVURNA (Kırşehir): Arvana.

AVURTLAMAK: Isırmak. Ağzını doldurarak hapır hapır yemek. At arpayı öyle avurtluyor ki.. Avurdunun gölgesi omuzuna düşmek: Ağzını doldurarak yemek.

AVURTLANMAK: Böbürlenmek, manasız lâf söylemek, kızmak.

AVUR ZAVUR ETMEK: Dırlanmak, kafa tutmak, bir şeyi beğenmemek. Ne avur zavur ediyorsun?

AYAMAK (Malatya): 1 — Muhafaza etmek, esirgemek. 2 — Karşı koymak, dayatmak, 3 — Menetmek.

AYAK (Kayseri): Mansap.

AYAĞIPEK: Çevik.

Maden kömürü

Maden kömüründen benzin ve mazot çıkarmak usulünün memleketimizde de tatbiki için Ticaret odası tetkikata başladı.

Birçok tacirler bu işle yakından alâkadar olduklarından Ticaret odasından tesisat hakkında bazı malûmat istemişlerdir.

Ticaret odası derhal Almanyada bu işle meşgul tacirlere bir mektup yazarak tesisat masrafını ve bu hususta icabeden faaliyetin esaslarını sormuştur.

Teşviki sanayi kanununun tadili

Verilen haberlere göre Iktısat Vekâleti teşviki sanayi kanununun tadili için bazı faaliyete geçmiştir.

Bu tadilin en mühim esaslarını yerli sanayiini himaye ve yerli mallarını teşvik teşkil edecektir.

Ticaret odasıda bu esas dahilinde kendi düşüncelerini şimdiden hazırlamıya başlamıştır.

RUMBA...

Herkesin ağzında olan şarkı ..

Bütün zevki - mestedici güzelliği yakıcı aşkları, Kûba adalarının misilsiz tabiî manzaraları - nefis mevzuu

Adalar Şarkısı

(La Rumba d'Amur)

LUPE VELEZ

ve

Lawrence Tibbett

Bu Çarşamba

Melek Sinemasında

Yarın akşam

Elhamra sinemasında

Halkımızın en çok sevdiği

MARYE GLORY

ve MARGUERITTE MORENO tarafından temsil edilen Şen - Neşeli - Büyük Fransızca Sözlü

DAKTİLONUN İZDİVACI

filminde. İlâve olarak: PARAMOUNT dünya havadis'eri gazetesi

Can sıkıntısını gidermek için

MALEK

harbe gidiyor

Yunanistanda kontenjan ve takas

Yunanistandan gelen malûmata göre Yunanistan hükûmetinin 15 Teşrinisaniden sonra kontenjan usulünde bazı değişiklikler yapacaktır.

Yunan hükûmetinin kontenjannda bilhassa mecburî şekilde eşya mübadelesi esasını kabul edeceği tahmin olunmaktadır.

Karadenizde yanan bir vapur teknesi

Çarşamba akşamı Zonguldak ile Ereğli arasında Çamlı ocağının on mil açığında bir deniz kazası olmuştur.

Saat on yedide sahilden denizde kesif bir duman görülmüş, bunun üzerine kalkan romorkör dumanın göründüğü yere kadar gitmişlerdir. Romorkörler kaza yerine vardıklari vakıt denizde yanmış bir motör teknesi bulmuşlar, yapılan tahkikat neticesinde yanan motörün "Kehlül,, isimli ot yüklü bir motör olduğu anlaşılmıştır. Motörün tayfaları kurtarılmış ve dün Gerze vapurile şehrimize gelmişlerdir.

Iskân suiistimali

Iskândaki suiistimal tahkikatına ehemmiyetle devam edilmektedir. Dün de müfettişler tarafında Bazı kimselerin malumatına müracaat edilmiştir. Tahkikat derinleştirildikçe işin genişliği anlaşılmaktadır.

Tahikatı idare etmekte olan müfettişlerin bu hususta büyük bir ketumiyet muhafaza etmelerine rağmen aldığımız malumata göre daha Bazı kimselerin bu işle alâkaları tesbit edilmiştir.

TAKVIM

	Pazar 25 Eylül	Pazartesi 26 Eylül
	24 Cema.evvel	25 Cema.evvel
Gün doğuşu	5,49	5,51
Gün batışı	18,04	18,02
Sabah namazı	5,36	5,34
Öğle namazı	12,06	12,06
İkindi namazı	15,30	15,30
Akşam namazı	18,04	18,02
Yatsı namazı	19,37	19,35
İmsak	4,10	4,12
Yılın geçen günleri	257	258
Yılın kalan günleri	108	107

HAVA — Dün sıcaklık azami 26, asgari 16 derece olarak tesbit edilmiştir. Bugün rüzgâr mütehavvil süratle esecek ve hava ekseriyetel açık olacaktır.

RADYO

Bugün

İSTANBUL — 18 den 19,30 a kadar kestra, 19,30 dan 21 e kadar Bedayii musiki heyeti, 21 den 22 ye kadar orkestra, 22 den 23 e kadar gramofon.

VİYANA (517,2 m) — 11 konser, senfonik konser, 13,15 konser, 14,30 konser, 15,55 Göte hakkında konferans, 16,20 musiki, 18 konser, 21 operet, 23,30 dans.

BÜKREŞ (394,2 m) — 11,30 musiki, 12 romen orkestrası, 13 plâk, 14 plâk, konser, 19 konser, 20,40 plâk, 21 opera, 23 mik.

ROMA (441,2 m) — 13,30 plâk, 18 konser, 21,45 operet.

BUDAPEŞTE (550,5 m) — 11,30 salon kestrası, 16,45 askeri marş, 18,15 çigan musikisi, 21 operet, 23,10 çigan musikisi.

MOSKOVA (1304 m) — 15,30 musiki, 18 konser, 19,10 musiki, 19,30 konser.

VARŞOVA (1411 m) — 13,15 senfonik konser, 15,15 musiki, 18 piyano, 19,20 dans, 21 halk konseri, 22 konser, 23 dans.

KÖNİGVÜSTER HAVZEN (1635 m) — 7 jimnastik, 7,20 konser, 12,30 şarkı, 15,5 koro, 16 senfonik musiki, 21 orkestra, konser, dans.

PARİS (1725 m) — 19 konser, 19,45 konser, 21 konser,

Yarın

VİYANA (517,2 m) — 12,30 konser, 15 opera, 14,10 musiki, 18 konser, 21,05 musiki, 22

BÜKREŞ (394,2 m) — 13 plâk, 14 plâk, 18 askeri konser, 19,10 askeri konser, 21 da musikisi, 22,15 konser.

ROMA (441,2 m) — 21 plâk, 21,45 konser,

BUDAPEŞTE (550,5 m) — 10,15 konser, 13,05 plâk konseri, 18,30 konser, 20,15 çigan musikisi, 21,35 opera, 23,30 dans.

MOSKOVA (1304 m) — 15,30 musiki, 19,10 musiki, 19,30 konser.

VARŞOVA (1411 m) — 13,45 plâk, 16 plâk, 18 konser, 19,20 dans, 21,50 konser, 23 dans, 23,50 dans.

KÖNİGVÜSTER HAVZEN (1635 m) — 7 jimnastik, 15 konser, 17,30 konser, 23 musiki.

PARİS (1725 m) — 20 müsahabe, 21 musiki, 21 radyo, tiyatro. 21,45 konser, 22 org konseri, 23,30 plâk.

BORSA

24 Eylül 1932

Nukut (Satış)	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	17775	1 Şilin Av.	28
1 Sterlin	740—	1 Pezeta	17
1 Dolar	211,50	1 Mark	50
20 Liret	218—	1 Zoloti	24
20 f. Belçika	820—	1 Pengö	32
20 Drahmi	26,50	20 Ley	25
20 İsviçre	243—	20 Dinar	70
20 Leva	27—	1 Çervoneç	
1 Florin	85—	1 Altın	923
20 Kuron Çek	124—	1 Mecidiye	38
		1 Banknot	237

Çek fiatları (kap. sa. 16)			
Paris	12.06	Prag	15
Londra	732.75	Viyana	3.09
New York	0.4730	Madrit	5 76
Milâno	9.21	Berlin	1.98
Brüksel	3.4043	Varşova	4.22
Atina	76 40	Peşte	3.60
Cenevre	2.4519	Bükreş	80 04
Sofya	66.365	Belgrat	30.
Amsterdam	1.1769	Moskova	108

Esham			
İş Bankası	9,20	Terkos	28
Anadolu	20,70	Çimento Ar.	9.40
Reji	4,90	Ünyon Dey.	21
Şirk. Heyriye	1450	Şark Dey.	3
Tramvay	4625	Elya	2
U. Sigorta	112	Şar'	95
Çimonti	21.75	Telefon	125

İstikrazlar		Tahviller	
Ist. dahili	96,50	Elektrik	4
Şark D.yolları	4,50	Tramvay	19
D.Muvahhide	56,50	Tünel	17
Gümrükler	510	Rıhtım	34
Saydi mahi	420	Anadolu 1	94
Bağdat	450	Anadolu 11	94
Askeriye	—	A. Mümessili	

VAKIT'in TEFRİKASI: 14

AHSEN BEY VAKASI

Baygınlığım esnasında size karşı "Beni affediniz! „ diye haykırmak için bilseniz ne cehdettim ..

Fakat cerrahla oğlu onun bu hafif titremesini görmemişlerdi.

Onun için ademi muvaffakıyetinden canı sıkılan cerrah dedi ki:

— Haydi! Şimdi bir de son vasıtalara müracaat edelim: Istırap verecek haricî aksülâmeller. Ondan sonra gene uyanmazsa mecruhu kendi haline bırakmaktan ve beklemekten başka çare kalmaz. Maamafih bu son tecrübelerden sonra biraz beklemeliyiz. Sen burada kanapenin üstünde uzan, ben içerki odaya gireyim. Belki kapıda bizi dinliyen ve merak edenler vardır. Onlara da izahat vermeliyim. Eğer bir ses olursa gelirim.

Babası yavaşça kapıyı açarak çıktıktan sonra Adil hakikaten yorulmuş olduğunu hissederek kanapenin üstüne uzanmak üzere idi ki bir ses işitti:

— Adil!..

Bu ses Ahsenin sesi idi. Heyecan içinde başını çevirirken Ahsen devam ediyordu:

— Adil, Adilciğim!.. Gel benim hakikatli dostum. Sana yaptıklarımı unut.. Rica ederim, beni affet...

Gözleri uykulu, fakat yaşla dolu olduğu halde Ahsen Adile ellerini uzatmış, kollarını açmıştı.

Adil heyecandan hiç bir şey söylemiyerek koştu. Diz çöktü ve Ahsenle kucaklaştılar.

Onlar tekrar kucaklaşarak göz yaşları içinde öpüşürlerken içerki odadan bazı sesler işiterek merak eden doktor Tahir bey koşarak geldi. Onları derin muhabbetlerinin bu hararetli tezahürü arasında görerek güldü.

Katalepsi halindeki Ahsenin uyanışı doktoru hiç de hayrete düşürmedi. Ancak bu uyanışın daha sakinane, daha az heyecanlı olması temenni edilirdi.

Yalnız doktoru mütehayyir eden iki dostun derin ve adeta âşıkane öpüşmesi idi.

Yaklaşarak Ahsen beye evlâdı hakkındaki ithamlarının ne derece haksız olduğunu izah etmek istedi. Fakat Ahsen hemen onun sözünü keserek:

— Hayır, hayır! Rica ederim beyefendi, bana hiç bir şey söylemeyiniz bu hususta.. Ben her şeyi biliyorum ve yaptığım ağır ittihamlardan anlatılamıyacak derecede yeis duyuyorum!..

— Peki!.. Söylemiyeceğim.. Artık tamamen hararetten kurtulmuş olduğunuz için Adilin sizi ne kadar sevdiğini hatırlıyorsunuz değil mi?

— Hayır, doktor bey.. Ondan değil!.. Anlatayım: Adil hakkındaki son delice sözlerimden sonra ben birdenbire felce uğradım. Kendimi kaybettim. Yalnız etrafımda söylenen sözleri işitiyor, anlıyordum. Hatta doktor Şevket beyin öldüğüme dair söylediği sözleri bile..

— Ah, ne felâket!..

— Evet ama bu işitmek ve hareket edememektir ki benim vicdanımı uyandırdı. Sizin sözlerinizi, bütün konuştuklarınızı, hatta ben uyandığım takdirde Adil aleyhine ithamlarımı tekrar ederek onu müthiş bir vaziyete sokacağımı, buna rağmen nasıl beni kurtarmıya ahtettiğinizi duydum.

"Ah! Bilmezsiniz o sırada size karşı affediniz, beni affediniz! diye haykırmak için ne cehettim. Sizi işitiyordum ve Adili bu kadar alçakça itham altında bırakmaktansa ölmeyi tercih ediyordum. Fakat ne hareket edebiliyordum, ne de size bir eseri hayat gösterebiliyordum. Ne azaptı o yarebbi!..

"Şimdi size namusuma yemin ederim ki evlâdınız hakkında zerre kadar şüphem yok..

— Peki, artık sükûn lâzım, bir şey söylemeyiniz. Eğer aldandığınıza ve aldatıldığımıza kani iseniz artık bu geçen tatsız şeyleri unutalım.

— Peki ya aldatıldımsa? Yani..

— Şimdi onlardan bahsetmiyelim. Yatağınızda bir müddet daha istirahat etmiye mecbursunuz. Ben gidip her tarafı yeniden hayat bulduğunuzdan haberdar edeyim. Ancak evvelki akşamki hırsızlığı herkesten gizlemek lâzımdır. Çünkü size sonra anlatacağım ya, bence bunu gizlemekle dir ki, biz sizin katilinizi ve hırsızı kolayca bulacağız.

— Peki, ben artık bir şey söylemiyeceğim. Maamafih şunu söyliyeyim ki giden altınlar da mücrimin elde edilmesi de benim pek umurumda değil. Ben kaybettiğimi zannederek parçalandığım dostu tekrar buldum ya, bana bu kâfi!..

Adil bu söze hemen itiraz etti:

— Hayır, hayır.. Bence mücrimi unutmak doğru değildir. Bence carih ve hırsız bulunmalı. Bu olmaksızın bizim aramızda geçen tatsız sözleri tamamile unutmak kabil değildir.

(Devamı var)

Bir adamla güzel bir İngiliz kızını dağa kaldırdılar; para istiyorlar ..

On dokuz yaşındaki bu kızı geri vermek için 35 bin ingiliz lirası istiyorlar. Eşkiyanın affedileceği bildirildi

On beş gün evvel Mançurideki Çin çeteleri Mis Pauvley namında genç bir Ingiliz kızile Mister Kokran namında bir Ingilizi kaçırmışlar ve ancak otuz beş bin Ingiliz lirası mukabilinde salıvereceklerini söylemişlerdi. Bu paradan başka bir miktar mühimmat ve mücevherat verilecekti.

Mis Pavuley henüz on dokuz yaşında bir kızdır. Yapılan bütün teşebbüslere rağmen onu kurtarmıya imkân bulunamamış ve bu mesele bütün Londra matbuatının en belli başlı mevzuu olmuştur. Mister Pauvley birkaç gün evvel, babasına bir telgraf çekerek cehennemî bir hayat yaşadığını ve biran evvel kurtarılması için elden gelen her şeyin yapılmasını rica etmişti.

Bütün Londra matbuatı bu telgrafı neşrederek efkârı umumiyeyi büsbütün heyecanlandırmıştır.

Londra gazetelerinin neşriyatına göre asıl korkulan nokta istenen paranın verilmesine rağmen eşkıyanın kızı teslim etmiyerek tekrar para istemeleri, sonra her ecnebiyi korku içinde yaşatmalarıdır.

Onun için bütün Londra gazeteleri, Japonya hükûmetinin derhal faaliyete geçmesini istemekte ve icabederse askerî hareketler yapılmasını terviç etmektedirler.

* * *

Londra 24 (A.A) — Müstakil Mançuri hükûmetine mensup kuvvetlerin başında bulunan Jeneral Waug iki ingilizi dağa kaldıranları hiç bir şarta bağlı olmaksızın affetmek teklifinde bulunmuştur.

Jeneral Vang dağa kaldırdıkları bu iki ingilizi serbest bıraktıkları takdirde bu adamları kumandası altında bulunan muntazam kuvvetler arasında bir tabur halinde kullanmayı vadetmiştir.

Poukden'deki konsolos vekili eşkiyaya bir telgrafta bu meselede methali olanların masuniyetinin mes'ul memurların ve makamların kefalet ve teminatı altında bulunduğunu bildirmiştir.

Kuşaktan çıkan paketin içindeki esrar

Deniz amelesinden Hüseyin ve Ali Galata rıhtımında bağlı bulunan Helvan yapuruna girerlerken çevrilmişler ve bellerine sardıkları kuşakları arasında 4 kilo esrar bulunmuştur. Bu iki maznunun da muhakemelerine dün ağırcezada başlanmıştır. Her iki maznun kahveci Abdurrahman ile ortağı Edhemin içinde esrar olduğunu bilmedikleri paketleri vapurda bir kamarota götürmek üzere verdiklerini söylemişler:

— Paketlerdekini ilâç zannetmiştik. Esrar olduğunu bilmiyoruz demişlerdir. Dün şahit olarak bazı polis mamurları dinlenmişlerdir. Muhakeme başka bir güne kalmıştır.

Hiristiyanlıktan Müslümanlığa ..

Bir İngiliz kadını niçin Müslüman olmuş!

Bir kaç gün geçmeden kocamın beni ne kadar benimsediğini görmüştüm..

— 14 —

James'in ölümü üzerine yerine yeğeni Şarl geçti. Şarl, benim kayın pederimdir. Bu ikinci beyaz raca da birincisi gibi çalıştı. O da bütün gayretini Sarvakın yükselmesi için hasretti. Hastahane yaptırdı, şehre sular getirtti, mektepler açtı.. Küçük bir ordu ve bir zabıta kuvveti vücude getirdi.

Sarvak'ta imran ve medeniyet başladığından Avrupalı tacirler de buraya gelmeğe başladılar. Müesseseler açtılar, Sarvak ile başka memleketler arasında ticarî münasebetler vücude getirdiler.

Bunun neticesi olarak Sarvakın küçücek merkezi olan Kuçinç şehri, başka bir ehemmiyet kazandı ve beyaz racaların şöhretî ortalığa yayıldı..

Çok geçmeden kral yedinci Edvard, raca Şarlı davet ederk kabul etti. Onu tebrik etti. Onun vaziyetini tarsin ederek Sarvak racalarının Hindistan prenlerinden sonra kabul edilmelerini emretti.

Fakat beyaz raca da, oğulları da saray teşrifatına ehemmiyet verir adamlar değildiler. Onların bütün ümidi, Bornos adasının şimalindeki ülkede idi. Seksen bin mürabba mil genişliğinde olan bu saha güzel sahiller ve nefis ormanlarla dolu idi. Borok ailesi orasını lâyikile benimsemişti.

Ben de bu aileye girmiştim.

Fakat bir kaç geçmeden kocamın beni ne kadar az benimsediğini anladım. Kocamın hayatında ehemmiyetli bir varlık değildim.

Gerçi ben Floransada kalbimi Jan Kubelik'e vermiştim. Fakat evlendikten sonra onu unutmağa karar verdim ve evlilik hayatımda muvaffak olmak istedim.

Kocam Bertram, sakin ve akıllı bir adamdı. Onu anlamak güçtü. Bir kaç defa, fakat ürkek ürkek onu tanımıya, onun iç yüzüne hulül etmeğe çalıştım. Fakat onu ne kadar iyi anlamağa çalıştımsa ondan zerre kadar teşvik görmedim.. Benim alâkadar olduğum şeylerle onun alâkadar olduğu şeyler birbirinden tamamile ayrı idi. Hayattaki istikametlerimiz bambaşka idi.

Daha ilk günlerimizden, kocamın benim san'atkâr dostlarımdan hiç hoşlanmadığını anladım. Tahsili ve hayatı ona en faydalı adamların haraket adamları olduklarını anlatmıştı. Onun için mütefekkirlere ve san'atkârlara kat'iyyen tahammül edemiyor, musikiden nefret ediyor, şairlerin yanına uğramıyor, san'at adamlarının studyolarına kapatılmalarını istiyordu.

Onu bu noktai nazarından çevirmek için bir hayli uğraştım. Büyük musikişinaslarla, büyük muharrir ve şairlerle görüşmekten aldığım zevki ona da tattırmak istedim. Evime gelen büyük san'at kârların sohbetindeki zevki ona da duyurmak istedim. Fakat muvaffak olamadım. Kocamın noktai nazarından zerre kadar fedakârlık ihtiyar etmesine imkân yoktu. Onun için ben de dostlarımdan vaz geçmeğe karar verdim. İzdivaç hayatımda muvaffak olmak için eski dostlarımın hepsinden feragaata karar verdim.

(Devamı var)

Cuma günkü bıldırcın avında vurulan kuşlar

Tavsiyemiz üzerine cuma günü Rumeli cihetinde ava çıkanlar hehalde aldanmadılar. Rumeli cihetinde Angurya ve Gardan meralarında 80 kuş vuran olmuştur. Anadolu cihetinde Maltepe ve Kartal taraflarında ancak 10-15 kadar vurulabilmşitir.

Kadıköy avcıları dönüşte Moda iskelesinde

Bu sene Kadıköy ve civarı avcılarından faal bir grup cuma günleri birleşerek motörle av seferleri yapmaktadır. Iki defa Yalova civarında Çınarcığa domuz avına gidilmiştir. Bıldırcın avının başlaması üzerine de her cuma Gardana gidilmektedir. Bu grupun yaptığı her sefer muvaffakıyetle neticelenmiş bu cuma günü de grup tarafından beş yüz bıldırcın vurulmuştur. Bu seferler hem eğlenceli ve hem de masrafsız olmaktadır.

Rasimin eski zamanları ve son saatleri

Üç dileği vardı: Cuma günü gömülmek, ölürken Allah demek, sarhoş ölmek... Üçüde tahakkuk etti

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

gazinoya getirilirdi. Orada otururdu. Gene bu suretle akşam evine dönerdi. Netekim öldüğü gün de böyle yapmıştı.,,

Bütün zulmü kendisine

Ahmnt Rasim Bey mütareke içinde (Yenigün) gazetesinin mes'ul müdürü ve ayni zamanda muharriri idi. Fakat (Yenigün) kapandıktan sonra (Vakıt) tahrir ailesi arasına girmişti. O zamanlar Ahmet Rasimin sıhhî vaziyeti bir aralık bozulmuştu. Kendisi bünye itibarile çok kuvvetli bir yaratılışta olmakla beraber bir ekzamaya tutulmuştu. Ellerinin üzerinden parmaklarının arasında iltihaplar görülüyordu. Doktor kanının tasfiyesine lüzum görmüştü. Onun için haftada iki üç gün kendisine şırınga yapılıyordu. Merhum O sıralarda bir gün matbaada arkadaşlarına şöyle demişti:

— Artık ben akşam yemeklerini tamamen kaldırdım. Yalnız öğle yemeği yiyorum. yirmi dört saatta bir defa yemekle iktifa ediyorum ve geceleri bu suretle pek rahat uyuyurum.,,

Bu ekzama merhumda içkinin tesirinden mütevellit idi. Onun için Hakkı Şinasi paşa cenazesine giderken vapurda ismi etrafında hesbihal ederek ve merhumun meziyetlerinden bahsederek şöyle diyordu :

— Evet, Ahmet Rasim Bey çok namuslu çok faziletli bir insandı. Abdülhamit devrinde Yıldıza gidip gelmiş olanlar pek iyi bilirler. Abdülhamidina damları onu ele geçirmek isterlerdi. Fakat o hiç bir zaman mâddî menfaat mukabilinde memlekete ve miletine zararlı gördüğü bir tarzı hareketi kabul etmemiştir. Onun bütün zulmü yanlız kendisine idi. Çünkü fazla içerdi.

Ahmet Rasim Bey etrafta kendi hakkındaki bu kanaati bilirdi. Fakat o fazla içmediğini daima dostlarına söylerdi. Bu münasebetle gene bir hasbihal esnasında Vakıt matbaasındaki arkadaşlarına şöyle demişti.

— Bana çok içer denildiğini bilirim. Fakat bu çok yanlış bir kanaattır. Beni hiç bir kimse şimdiye kadar sarhuş halde görmemiştir. Abdülhamit zamanında bana bir hafiye musallat olmuştu. Mütemadiyen beni takip ederdi. Bu adamın şerrinden kurtulmak için bir tedbir düşündüm : Bir meyhaneye kapağı attım. Sabahtan akşama kadar hergün meyhanede otururdum. Önüme bir kadeh rakı kor, su ile doldururdum. Beni takip eden hafiye gelir, kapıyı aralık eder, bir adam arıyormuş gibi içeriye bakardı. Beni rakı içiyor zannederdi. Tekrar dolaşır, bir iki saat sonra gelir, beni gene ayni vaziyette görürdü. Nihayet bu herif bu takibat neticesinde benim gece gündüz rakıdan baş kaldırmaz bir ayyaş olduğuma hükmetmiştir. Yıldıza o yolda jurnal vermiş ve benim yakamı da bırakmıştır. Işte bu gibi haller benim sarhoşluğum, ayyaşlığım hakkındaki rivayetlerin yayılmasına sebep olmuştur. Fakat dediğim gibi doğru değildir."

Mızıkçılığı sen yaptın!

Bununla beraber muhakkak olan şudur ki merhum son günlerine kadar bilhassa akşam üstleri önüne bir kadeh rakı koyarak arasıra dudaklarını ıslatmak kabilinden ağzına götürmekten zevkalırdı.

Rivayete göre öleceği gece de yatağında yatarken bir aralık çocuklarına:

— Bana bir kadeh rakı getirin!

Demiş, rakıyı vermişler, içmiş sonra istirahate çekilmiş. Bu sırada oğlunun başka bir odada kendi kendisine içmekte olduğunu sezmiş ve genci çağırarak:

— Sen beni uyutmıya çalışıyorsun, kendin dışarda içiyorsun mızıkcılık etme, bakalım...

Diye lâtifelerde bulunmuş. Gülüşmüşler, Ahmet Rasim B. de neş'elenmiş. bol bol kahkahalar atmış ve bu kahkahalar arasında da tıkanarak gözlerini hayata kapamış. Bu sefer oğlu Şeyda B. büyük teessürü içinde babasına cevap vererek üzerine kapanmış:

— Işte şimdi asıl mızıkcılığı sen yaptın, baba...

Merhumun hayatta üç dileği varmış: biri ölürken (Allah!) dimesi, ikincisi serhuş olarak kendindini bilmez bir halde can vermesi, üçüncüsü cenazesinin cuma günü gömülmesi... Bu üç dileğin üçü de tahakkuk etmiştir.

Dostları

Yine rivayete güre merhumun öldüğünü duyan dostlarından tarihçi Ahmet Refik B. derhal kalkmış, Rasim Beyin evine gitmiş, ailesine merhumun içtiği rakıdan bakiye bulunup bulunmadığını sormuştur. Olduğu cevabını alınca bunu kendisine vermerlerini reca etmiş, çünkü Ahmet Rasim Beyin yazı masasının üstünde bu bakiyeyi içmeğe ahdetmiş olduğunu söylemiştir. Ahmet Refik Bey bu ahdini yerine getirmek suretile merhumun hatırasını ihya etmiştir.

Ahmet Rasim Beyi pek çok seven dostlarından bir de Kadıköyünün tanınmış bir siması olan gazinocu Mardik Efendidir. Mardik Efendi başından sonuna kadar cenazede hazır bulunmuş, merhumun techiz'ine, tekfinine ait son hizmetlerini yapmış, elemli çocuklarını teselli etmiştir. Ahmet Rasim Bey Kadıköyünde Mardik Efendinin gazinosunda senelece oturmuş, içmiş, ahbablık etmişti. Mardik Efendi evelki gün Heybeli Adada cenaze merasiminde mehumun çocuklarının kolunda iri cüssesi, gösterişli sakalı ile caketsiz kıyafeti ile dikkati celbediyordu. Heybeliadada Mardik Efendiyi tanımıyanlar çoktu. Ağızdan ağıza şu sözler dolaşıyordu:

— Troçki de cenazeye gelmiş..

Filvaki Mardik Efendi Troçkiye değilse bile memleketimize fabrikalar kurmıya gelen Rus mütahassıslarına benziyordu.

Mardik Efendi Ahmet Rasim Beyin cenazesinde cansiparane hizmet ediyordu. Bu arada Hüseyin Rahmi Beyi gördü, elini öptü. Hüseyin Rahmi Bey Mardik Efendiyi şu sözlerle karşıladı :

— Demek öldürdüklerinizi gömüyorsunuz da!

Ahmet Rasim Beyi Heybeliadada Türkler kadar Rumlar da severdi. Kilise cenazeye iştirak edip son hürmet vazifesini yapmak üzere iri yarı bir zangocu memur etmişti. Resmî elbisesi, kasketi, sırmalı kemeri, elinde kocaman sopasile gelen zangoç başından sonuna kadar merasimde hazır bulundu.

Kıymetli bir Hırka ile bir de seccade

Ne oldu, nereye gitti?

Muhiddini Arabiyeye ait olup Konyada meşhur Türk âlimi Sadreddin Konevi kütüphanesinde bulunmakta olan tarihî bir hırka ile kıymetli bir seccade Istanbuldaki Türk ve Islâm eserleri müzesine gönderilmişti. Bunların buraya gelmediği hakkında yapılan ihbar üzerine Maarif vekâleti bu hususta ciddî bir alâka göstermiş ve meselenin tahkiki için lâzım gelenlere emir vermiştir.

Buradaki müzelerde yapılan araştırmalarda bunların kayıtlarına tesadüf edilememekte olduğundan kıymetleri çok yüksek olan hırka ve seccadenin Avrupaya kaçırıldığına ihtimal verilmektedir. Tahkikata ehemmiyetle devam edilmektedir.

Mehmet Necip

İzmirden Kurultaya geldi

Mehmet Necip... Öz dilimiz için İzmirde açılan savaşın başpehlivanlarından biri! Dün İzmirden geldi; yarınki dil kurultayında bulunacaktır.

Şu sözleri Mehmet Necip söylemiştir:

"Sevgili türkçe taraftarlarına, pek çok açık türkçe yazışa karşı, ifrata varılıyor diyenler var.

Bugün halkın konuştuğu dil oldukça zengindir. Bundan pek az lâkırdılar yazı ve edep diline girebilmiştir. Eğer biz bunları kullanmakla kalacak olursak dilimizi bir ikinci fakra uğratmış oluruz. Bugün bura - larda bilinmediği halde başka yerlerde kullanılıp durulan sözlerle yazılmış bir şey için ifrat sözünü kullanmamalıyız; ana dilini pek güzel bilen bir Turkle yazacağı bir şeyde kullandığı, fakat henüz bizim her nasılsa işitememiş bulunduğumuz bir çok sözler için kendisini ifrata varıyor diye ithama kalkışırsak pek haklı olmayız. İlk defa işittiğimiz için bize çagatayca gibi gelen bir çok sözler ona pek tabii gelebilir, hatta onları "Gayri menusiyet,, ile itham edişimize şaşar kalır ki bunda pek haklıdır.

Türkçe sözlerin tedricen kullanılmasına gelince: Türkçe yazacak olanlar hiç bir kayıt altına giremez; çünkü ana dilince yazıyorlar. "İfrat,, ın türkçeyi iyi bilen bir kimse için nasıl hükmü yoksa onun gözünde "Tedricen,, de öyledir. Bize düşen bizim henüz işitmediğimiz, görmediğimiz sözlerin diğer yerlerde kullanılıp kullanılmadığını ve bunların manası ne olduğunu anlamaktır. Eğer beş on kelime öğrenmekten çekinirsek sonra ne olacak? Arapça, acemce için nasıl lûgat kitapları karıştırırsak biraz da türkçe lûgatleri karıştıralım. Hem de bu bir vazifedir, bir borçtur.

"Ana dilini istihkardan ibaret itirazlara kolay kolay bir at takılmaz, böyle bir at başka dillerde de bulunamaz.,,

"Biz iğildik, onlar da biraz yükselsin,, diye itirazda bulunanlara karşı ne denecek olursa boştur. Biz o yükselmesini istiyen kimseler sırasındayız. Sanırım ki kendilerine uzatılan, yükseltilen biraz nasırlıca, bir az çatlaklıca el, geriye itilmez. (Makber) in yeisengiz feryatları yerine o elden kopan ah ve feryatlara karşı daha hassas olmak yakışmaz mı?,,

Bu sözleri Mehmet Necibin bize dün söylediğini zannettiniz, değil mi? Hayır, bunu bundan tamam 32 yıl evvel İzmirde çıkan Hizmet gazetesinde yazıyordu! Evet, 32 yıl evvelki Hizmet gazetesi ki Mehmet Neciplerin, Mehmet Şereflerin, Tevfik Nevzatların dil hareketine saha olmuştu. Mehmet Necip yarınki kurultayın en bahtiyar simalarından biri olsa gerektir.

Yeni Filimler

Melek Sinemasında

14 **Adalar Şarkısı**

Lupe Velez — Lawrence — Tibbett

Amerikan filim

28 eylül çarşamba akşamı Melek sinemasında gösterilecek olan Adalar şarkısından bir sahne

Zengin bir ailenin oğlu cesur Terry Burke bahriyelilerle birleşmiye muvaffak olur. Çok samimi arkadaşları Romance ve Jones ile birlikte K,üba adasında eğlenceli bir vakit geçirir. Bir gün sokaklarda gezerken tuhaf ve uydurma şarkılar söyliyerek fıstık satan genç kız, Nenitaya rasgelir.

Kendi memleketinde asilzade Matmazel Kristal ile nişanlı olduğu halde, Terry Nenitaya çılgınca âşık olur ve nihayet genç kızın gönlünü kazanmıya muvaffak olur. Son derecede mes'ut olurlar fakat ansızın ilânı harp olur ve Terry Küba dilberine ebediyyen sadık kalacağını vadederek mecburi ayrılır.

Harp esnasında Kristal Terry'yi bulmak maksadıyla hasta bakıcı olur ve günün birinde nişanlısını yarı ölü bir vaziyette bulursa da onu tedavi ederken hastane üzerine bir bomba düşer ve genç kız feci surette yaralanır.

Kristalin bu kadar fedakârlık gösterdiğinden dolayı Terry çok müteessir olur ve derhal genç kızla evlenir.

Seneler geçer, bir gün Küba orkestrasında bulunan bir kabarede, Terry Nenitanın fıstık satarken söylediği şarkıyı işitir ve Küba da geçirmiş olduğu o güzel zamanları hatırlar, dayanamaz tekrar Nenitayla birleşmek üzere Kübaya hareket eder ve bir mektupla refikasından af diler..

Zavallı refikası kendi kendine o gençliğini aramıya gidiyor, fakat onun çoktan geçmiş olduğunu öğrenince tekrar bana avdet edecektir, diye düşünerek teselli buluyordu.

Terry beyhude yoruldu, bütün Havanada Nenitayı yalnız mezarında bulabildi ve nihayet onun kıymetli hatırası olarak öksüz bıraktığı ve esasen kendisi de onun babası olduğu, bir tek yavrucukla beraber tekrar Kristala döndü.

Elhamra Sinemasında

15 **Daktilonun izdivacı**

Mari Gulori — Nuel Nuel

Kont (Noel - Noel), Matmazel Tripet (Elen Perdryer) ile evlenip onun serveti ile eski saltanatını ihya etmeden evvel, metresi Lulu (Diana) ile alâkasını kesmek istiyor.

Lulu ile beraber kont evden çıkar çıkmaz hizmetçisi Jan (Urban) eski efendisi olan bir markinin kızı Jeneviyev (Mari Glori) in ziyaretini kabul ediyor. Bu kızcağız babasının ölümünden sonra fakir düştüğü için daktiloluk yapmaktadır.

Efendisinin dışarda olduğundan istifade etmek istiyen Jan, genç kızı muhakkak yemeğe alıkoymak istiyor, üstelik ona şampanya da ikram edince, böyle şeylere alışık olmıyan Jeneviyev uyuya kalıyor, hem de bizzat kontun yatağında!

Kont eve dönüp de yatağında bu güzel kızı görünce şaşırıyor. Metresi Lulu ise onu evleneceği matmazel Tripet zannederek koşup kızın babasına telefon ediyor.

Mösyö Tripet (Akistapas) geliyor ve:

— Bu benim kızım değil, diyor, fakat müstakbel damadımın yatağında bu kız ne arıyor?

Kont bunun üzerine Jeneviyevi kız kardeşi olarak takdim etmek mecburiyetinde kalarak:

— Taşrada idi, diyor, yeni geldi.

Kont ertesi gün metresi Luluya hakikati anlatınca, Lulu, kontun nişanlısının babasına giderek:

— Ben de kontun ikinci kız kardeşiyim,

Diyor. Hakikatte kontun bir kız kardeşi vardır ama, hem sağır, hem de külüstür bir şeydir. (Margrit Moreno) ve kont onu Parise getirmek istememektedir.

Halbuki bu kargaşalık arasında, Mösyö Tripet kontun metresine âşık olmuştur ve ona gönderiyorum diye gönderdiği hediyeler, çiçekler, hep bu ihtiyar ve külüstür hakiki kız kardeşe gitmektedir. Mesele büsbütün çatallaşıyor değil mi? Dahası da var. Sağır ve ihtiyar hemşire, kardeşinin evine gelince Jeneviyevi kardeşinin nişanlısı, yani Mösyö Tripetin kızı zannediyor. Öte taraftan, matmazel Tripet, Jeneviyevi kendisine samimî bir arkadaş olarak ediniyor ve onu kontu sevmediğini itiraf ediyor.

Yarın akşam Elhamra sinemasında gösterilecek olan Daktilonun izdivacı filminden bir sahne

Nihayet, kont Jeneviyevle evleniyor ve metresi Luluyu, mösyö Tripete bırakıyor.

Çakılı bir Gazino kahramanı

Dün akşam Fenerde Kılburnu gazinosunda büyük bir gürültü olmuştur. Hadisenin müsebbibi şoför Niyazi isminde birisidir.

Arap Abdi, Faris, şoför Niyazi ve daha on kadar arkadaşları bir alem yapmak üzere dün akşam Kilburnu gazinosuna gelerek içmiye başlamışlardır. Bir müddet içtikten sonra şoför Niyazi arkadaşlarından birini şarkı söylemek üzere saz heyetinin bulunduğu sahneye çıkarmak istemiştir. Fakat bu arzusu reddedilmiştir.

Bunun üzerine reddedilmekten muğber olan şoför Niyazi sustalı çakısını çıkararak önüne gelenlere saldırmıya başlamış ve çıkan gürültüden istifade eden diğer arkadaşları da içtikleri rakı parasını vermeden savuşmuşlardır. Gürültü üzerine yetişen polisler hadisenin kahramanı olan şoförü yakalamışlardır.

GÜZEL SAN'ATLAR

Edebiyat

Dilimizin istiklâli

Dilimiz şimdiye kadar bünyesini kemirerek istiklâline mâni olan ve ağırlıkları dimağımızı tembelleştiren ecnebi kelimelerinden ayıklanmalıdır. Bunların en tehlikelileri harsımıza arap ve acem tohumları saçanlardır.

Türk dili asırlardanberi bünyesini istilâ eden bu ecnebilerle bir türlü kaynaşamıyarak asaletini muhafazada sebat göstermiş ve saffetini İstanbul halk dilinde ve Anadolu lehçelerinde yaşatmıştır. Sarık, cüppe, çakşır, çedik, pabuç gibi şeyler içinde vücut nasıl ağırlaşırsa bu ihtiyar dillerin kisvesi altında fikir de çevikliğini kaybetmektedir. Ve gene asırlardanberi Osmanlı imparatorluğunun resmî dili olan türkçe niçin kendi köklerinden dal budak sürerek hasıllanamamıştır? Biz bütün tercihimizi ecnebi kelimelerine vererek kendimizinkileri körletmiye uğraşmışız.

Bir kelime lisandan lisana geçerken phonetiquement, morphologiquement yani savten, şeklen uğradığı değişiklikler de bazı kanunlara tâbidir. Biz yazı lisanımıza aldığımız arabî, farisî kelimelerde bu kanunlara riayet etmemişiz. Bu kelimeleri asıllarındaki imlâ ve telâffuzlarile almıya çalışmışız. Onları imlâ ve telâffuzca asılları hilâfında kullananları cehaletle itham etmişiz. Ve hâlâ da bu iddiadayız. Fakat halk kendi şivesine uymıyan ağırlıklarını gidermeden bu yabancı kelimeleri ağzına almamış meselâ arabın sahihini sahiye çevirmiş, (Hızırilyası) ı hıdırellez yapmış bunlar gibi bir çok kelime ve terkipleri kendi fonetiğine uydurarak kullanmakta ısrar etmiş..

Böyle dilden dile geçerken şeklen lâfzen değişmiş kelimelerin asıllarını aramak (etymologie) ye iştikak ilmine aittir.. Her nereden olursa olsun lisana kabul edilen kelimeleri benimsiyerek onları doğurtmalıdır. Bu gün Fransızların (At) manasına kullandıkları cheval kelimesinin lâtince aslı diksiyonerlerde Caballus olarak gösteriliyor. Fransız dilcileri tabiiyetlerine aldıkları kelimeye millî başlığı giydirerek alnını mavi, beyaz, kırmızıya boyadıktan sonra onu kendi gramer usullerile kaidelendiriyorlar. Yani tamamile Fransızlaştırıyorlar. Kelime girdiği dilin sahasında artık yavrulayıp duruyor.. Chevalement, chevalersque, chevalier, chevalée, chevalet, chevalerie, chevaleresse, chevaleresqument, cavalerie, cavalier, chevalereux, chevaline, ilâh... bu suretle on beşten fazla şekil ve mana alarak fransızca doğum kaidesine tevfikan dili zenginleştiriyor. Bu ana kadar türkçe Anadoludaki köklerinden filiz sürememişti. Çünkü onun payitaht ana toprağında üreyen ecnebi kelimeleri hasıllanmasına mâni oluyorlardı. O derecede ki zavallı türkçe öz muhitinde kendi namına yapılan lûgat kitaplarına bile kabul olunmuyordu..

Yunan ve lâtincenin fransızcaya yaptıkları analığı türkçe arabî ve farisîden görememiştir.. Çünkü ırkları başkadır. Kaç asırdır arabın feresinden, acemin esbinden böyle döl alabilmiş miyiz?

Bu ecnebi kelimeler türkçeye kendi kefiyeli, papaklı kaide ve kıyafetlerile gelmişler mağrur ve hâkim tavırlarla baş sedire kurulmuşlar, öz dilimiz bunlar arasında sığıntı vaziyetinde kalmış, bütün resmî, ilmî tabirler, ıstılahlar onlardan yapılmış kendi kelimelerimize kabalık damgası vurulmuş, edipler, şairler ilhamlarını onların çığırtkan renklerinde aramışlar..

Frenklerin edebiyatımız hakkındaki muahazeleri şudur.

"Türk edebiyatı şark edebiyatından biri olmakla beraber Avrupaca en az tanılan binaenaleyh en az takdir görendir. En büyük kusuru orijinaliteden mahrum bulunmasıdır. Türk edipleri, şairleri asırlardanberi sazlarını arap, acem nağmeleri üzerine akort etmişlerdi. Son nesiller Avrupa asrîliğine dönmek istemişlerse de bir İspanyol, bir Rus, bir Macar edebiyatı olduğu gibi bir Türk literatürü meydan alamamıştır. Türkün öz unsur hayatından doğmuş ve o unsurun ruhunu terennüm eden kuvvetli edebî bir şahsiyet işte ben de varım diye kendini cihana takdim edememiştir.,, Avrupalıların bize bulduklari kabahat işte bu...

Türk dili bugün (niçin söylemekten çekineyim) anarşi halindedir. Kaide şirazelerile kendini derleyip toplamak ihtiyacındadır. Grameri yok, bu nama müstahak bir lûgat kitabı yok. Zaten asırlarca doğru telâffuzunu veremiyen arap harfleri rejimi altında kuradalaşmıştı. Lâtin harfleri imdada yetişti. Lâkin şimdi dilimiz yeni kirizme ve gars yapılan bir bahçe halindedir. Dikilecekleri ihtiyaca tevafuk eder surette seçerek dikmek ve kökleşmelerine itina göstermek lâzımdır. Türk dilinin şeceresini meydana çıkarmalı akrabalığı bulunan lisanlardan lûgat ve kaidece istifade olunmalıdır. Evvelâ tahlilî ve sonra terkibî surette hareket olunur.

Türkçemiz Oural — altaïque yani Finois, Lapon, Hongrois, (Macar) Samoyede, Mongole Mogol, Kalmuk, Mandchu ilâh.. dillerin ailesindendir. Bunların arasında müterakkilerden bulunan macarcanın ıslah ve garplılaşma usulünü tetkikten müstefit olabiliriz. Dilimize kabul olunacak her kelime tesbit edilecek kaidelere ve en dürüst şivemize tevfikan şeklen ve lâfzen türkçeleştirilmelidir.

İngiliz, alman, fransız lisanları arasında pek çok müşterek kelimeler bulunduğu malûmdur. İlim, fen ıstılahlarınca bu dillerden çok uzaklaşmamak fikrindeyim. Meselâ, müvellidülhumuza demedense Oxygene, hydrogene demeyi tercih ederim. Bizden sonra gelecek nesiller belki bu kelimeleri su doğuran, ateş doğuran suretine çevirmekte bir garabet görmiyeceklerdir.

Afakî, enfüsî gibi saçmalara dilimizde yer vermektense doğruca objectif, subjectif diyerek sesimizi bütün medenî cihanla birleştirmeyi muvafık bulurum.

Mikroplar mukavemetten âciz zay[illegible]cutlara hücum ederler kon[illegible]jan, döviz, kabotaj ve ilâh birçok kelimeler dilimize ellerini kollarını sallıyarak resmî kapılardan girmektedirler.. Bunlardan fazlalara karşı kapı önüne bir yasaktır nöbetçisi koyacak mıyız? Dilimizin ilim, fen, felsefe, siyaset ve ilâh.. bütün şubelerdeki bugünkü fakrı münasebetile bu akının önüne durmayı çok müşkül buluyorum. Bu istilâdan dilimiz kazanacak mı? Bozulacak mı?

Bugün spor, atlet, boks, maç, rekor ve daha sayısız kelimeler bize artık munis geliyor. Bunların hangisi hangi dile mensuptur düşünmüyoruz... Yalnız delâlet ettikleri manaları biliyoruz.. Bunlar şimdiki medenî dünyanın geçer akçe kelimeleridir.. Bütün dillerde mevki tutarak umumîleşmişlerdir. Türkçede bunlara karşılık kelime icadına kalkışmak abestir. Fakat bu dalgalar coşkun geldikçe dil kapımızın önünde bir Çanakkale mukavemeti yapabilecek miyiz?

İstikbal bu yasağımızı dinlemiyecek gibi geliyor bana..

Köklerinden sürdüreceğimiz filizlerden yapılacak uygun terkiplerle asrî tekâmülüne kavuşturacağımız dilimizin ihtiyaçlarına karşı bir hazine hazırlamış olacağız.

Hüseyin Rahmi

Bulgaristanda tiyatro hayatı

Sofyadaki Bulgar millî tiyatrosu temsillere başlamıştır. Bu hafta içinde yeni Bulgar piyeslerinden "Boryana,, yı ikinci defa olarak oynıyacaktır. Eserin muharriri Yordan Yofkof'tur.

Bulgar millî operası da faaliyete geçmiştir. Bu pazar günü "Ivanko,, isimli operayı oynıyacaktır. 3 perdelik olan tarihi piyesin muharriri Drumeftir.

Amir Han - Kniyazef tarafından bestelenmiştir.

Sofyada "Kooperatif Teatro,, temsillerine başlamıştır. Bu hafta içinde "Fraskita,, yi oynıyacaktır.

Macaristanda modeller giydiriliyor

Budapeşte, 24 (A.A) — Müstafi maarif nazırının bir kararnamesine nazaran yüksek güzel sanatlar mektbi modelleri bundan sonra mayo ile poze edeceklerdir.

Sanatkârler mahafili, bu tedbiri bayağı bir tedbir addederek tenkit etmektedirler.

Pazartesi-Perşembe

Darülbedayiin bu seneki kış temsilerine 1 teşrinievvelde başlanacağını, ilk eser olarak Seniha Bedri Hanımın Almancadan terceme ettiği köylü hayatına ait "Zeynep,, isimli piyesin oynanacağını yazmıştık. Ikinci haftada Musahip Zade Celâl Beyin " Pazartesi - Perşembe „ isimli telif komedisi temsil edilecektir.

Fıkra

Bir münasebet

Muhakkak olan birşey varsa edebiyatı cedidecilerin, fecriaticilerin ve bu iki nesil arasında kalmış kimselerin Parisle bir münasebetleri var. Bu münasebet, birkaç gün evvel, Hikmet Feridunun yaptığı bir anketle de bir kerre daha sabit oldu.

"Edebiyatı cedide,, Parisin edebiyatından ilham aldı, iyi, kötü birşeyler yapmıya muvaffak oldu. "Fecriati,, ise kendisinden evvelki mektep - mektep demek caizse - kadar derli toplu bir varlık göstermemekle beraber, aşağı yukarı ayni yolda yürüdü, "Paris hayatı,, nın soluk bir aksi olmıya çalıştı.

Fakat bu iki nesil arasında sıkışıp kalmış olanların ekserisi bir Devekuşu vaziyetinde kaldılar. Yani ne deve, ne kuş.

✶

Hikmet Feridunun açtığı anket ile bu sözlerin ne manası var? Diyeceksiniz. Çok! Pariste bugünün modası Devekuşu yarışıdır.

Her kes gidip bu yarışları görüyor. Hikmet Feridun da, kalkmış, okuyucularına aynı lezzette birşey verebilmek için, yaptığı ankete, yukarda bahsettigim münasebetleri ispat edebilecek bir şahsiyetle başlamış.

Buzlu bir müdüriyet odasından gelen bu sesin sahibi "hikâyeci" olarak memlekette bir meslek erbabı tanımıyormuş. Vakıa bizim matbuat ve edebiyat âlemimizde romancı, fıkracı olarak da bir "Meslek" erbabı yoktur. Çünkü ekseriya bir edip ve muharrir hem fıkracı, hem hikâyeci, hem romancı ve bazan da hem gazeteci veya musahhihtir. Bu takdirde Meselâ romancılığı bir "Meslek" olarak kabul edersek, elbette hikâyeciliği de bir "Meslek" tanıyacağız.

Işte deve kuşu burada başını kanadının altına sokmuştur. Yani, bildiği farzedilen bir mesele hakkında suale maruz kalan bu şahıs, (Böyle "meslek" yoktur!) diye kesip atabilmek için etrafını bomboş zannetmiştir.

Bu zat bilmek mecburiyetindedir ki, Türk matbuat ve edebiyat âleminde en az yazmış olanı altmıştan fazla hikâyeye sahip bir Aka Gündüz, bir Peyami Safa, bir Sadri Etem, bir Vâ-Nû bir Mahmut Yesari, bir Memduh Şevket, bir F. Celâlettin, — daha sayalım mı? — hatta, kendisile anket yapmıya gelmiş olan bir Hikmet Feridun da vardır.

✶

Dedim ya, edebiyatı cedidecilerin, Fecriaticilerin ve bilhassa bu iki nesilden arta kalanlardan bazılarının Paris ile şiddetli alâkaları var.

fa.

BOŞ SAATLERDE...

Kıymetli muharrir Mehmet Nurettin Bey "Boş saatlerde...„ ismi altında güzel, ince, hisli nesir parçalarından bir seri yazmıştır. Edebiyatımız için bir kazanç olan bu güzel eser kitap halinde de çıkacaktır. Aşağıdaki mensur şiirler henüz basılmamış olan bu güzel eserden alınmıştır.

— I —

— Yaz! dedim.

Serin bir bahar akşamıydı; Gözlerine bakmayıp da gözlerimi karşılara çevirseydim, pembe sisler içinde o günkü güneşin eridiğini görecektim...

✶

— Yaz! Diye yalvardım.

Önümüzdeki havuzda biribirine yaklaşıp biribirinden uzaklaşan iki yıldızın aksi titreşiyordu.

✶

Sana bir daha:

— Yaz! dediğim zaman sabah yeni olmuştu. Ufuk gözlerinden ve gözlerin ufuktan daha mahmurdu.

✶

Hâlâ yazsa, diyorum, neye yazmıyor diye düşünüyorum.

Fildişi göğsünün altına gizlenen kalbinde biriken duygular, bir bahar gezintisinde bir aşinaya kısa kısa, acele acele anlatılacak kadar fani şeyler değildir.

— Yaz!

— II —

Dün annemin mezarına iki kök ortanca diktim.

Annem, bu çiçeği çok severdi. Ben gurbete çıkmadan ve onun öleceği gün daha yaklaşmadan bir gün bana "Bu çiçekten benim mezarıma dik!,, diye o, kendisi vasiyet etmişti.

Lâkin, dün annemin mezarına diktiğim iki kök ortancayı ben annem için değil, kendim için diktim. Onun enli, yeşil, yaprakları kendi fani gözlerimi dinlendirmek, onun pembe pembe çiçekleri kendi bahtsız gönlümü unmak içindir.

Bütün mezarları süsliyenler, bütün kitabeleri yazan ve mermerleri oyanlar gibi, ben de annemin mezarına, kendim için, iki kök ortanca diktim.

Mehmet Nurettin

Beyaz Kadın Ticareti

Hapishaneye girerken parmağındaki yüzük nasıl olmuş da değişmiş!

Yazan : ? **Tefrika : 10**

Hapse girerken parmağında kıymettar elmaslı bir yüzük varmış bu yüzüğü usulü veçhile hapishane kalemine teslim etmiş; çıkarken kendisine adî taşlı bir yüzük vermişler. Buna kızarak: "Bu ne? Bu yüzük benim değil!„ deyince hapishane kâtibi omuz silkerek: "Arkadaş! Çok lâfa lüzum yok. Sen yüzüğü teslim ederken depo defterine "Bir yüzük„ yazılmış, biz de sana bir yüzük veriyoruz. Eğer senin yüzüğün o kadar kıymetli ise vaktile deftere öyle kaydettirseydin.„ demez mi? Bu sözlerin karşısında akar sular durur. Fakat işin asıl garibi şurada ki, Aleksi yüzüğünün değiştirilmiş olmasından dolayı bana içerledi. Ben ne yapabilirdim. Yüzüğü verirken aklı nerede idi. Ben hür bir adamım diye gezen bir kimse az buçuk da akıl sahibi olmalı. Öyle kolay kolay faka basmamalı. Polis eline geçince gözünü dört açmalı. Öyle değil mi efendim?

VI
Kazita

Bir kaç Kazita gezip ticarete çıkarılan kadınların ne suretle yaşadıklarını bizzat görmek lâzımdı. Hoş bundan kolay bir şey yoktu.. Büenos Ayres'te iki binden fazla Kazita var. İş yalnız cinsini tayin ederek o cinse mahsus listeden bir eve gitmektir. Bu cinsi evvelden tesbit etmek meselenin neden bu kadar mühim olduğunu az sonra anlatacağım..

Gece oldu mu yıldız gibi pırıldıyan küçük bir ziya aşk mabedi vazifesini gören bu meskenlere doğru yolcuya rehberlik eder. Gündüz olursa perdelerin rengi lâvha vazifesini görür. Müşteriye yalnız kapıyı çalmak ve eğer müsaade olunursa içeri girmekten başka şey kalmaz.

Evet o müsaade lâzım. Bir Kazitaya gittiniz mi kapı cüz'i aralanır. İki parlak göz insanı dikkatla süzer. Âdetta kontrol eder. Çünkü cemiyetin her tabakasına ait kimseler için Kazitalar vardır. Bazılarına kravat iğnesine bir incili iğine takarak gitmek icap eder, bazılarına da yırtık pabuçla girilir. Bunlar başka başka tabakalardaki halka mahsustur, demiştik..

Bu noktaya son derece ehemmiyet veriliyor. Kravatında incili iğne olan birinin baldırı çıplaklara mahsus Kazitaya gitmesi ne ise, fakat baldırı çıplak bir adam hiç bir zaman yüksek tabakaya mahsus kazitaya gidemez.

Uğradığım kazitanın kapısını çaldığım zaman beni süzen iki göz biraz teredüt etti. Çünkü şapkam eski bir şapka idi. İçimden düşündüm. Acaba: "Haydi git, kendine biraz çeki düzen ver de öyle gel!„ diye beni kapıdan çevirecekler mi idi? Doğrusu böyle bir hâdise pek de hoşa gidecek bir şey olamazdı.. Maamafih biraz tereddütten sonra kapı açıldı. Bir ihtiyar kadın gözüktü.

Kadıncağızın dudağı, burnunu yutmak için olanca gayretini sarfederken burnun da ağzına düşmek için can atıyordu. İçeri girince kadın önüme düştü. Onunla beraber küçük bir intizar salonuna doğru yürüdük. Bu kadın Kazitada çalışan hanımın hizmetçisi idi. Kanun Kazitada hizmetçilik edenlerin en az kırk beş yaşında olmasını emreder.

Bu suretle hem evin asıl sahipleri hanımlarına hizmetçiler rakip tutmıyorlar. Hem de henüz biraz güzelliği kalmış olanlar kapı açıp yatak çarşafı değiştirecekleri yerde daha kârlı işlerle meşgul oluyorlarmış.

Yalnız kadınların hem yaşlı hem çirkin olması şart değildir.. Halbuki Kazitaları dolaşırken gördüklerimin hepsi çirkinlikte misli nadir bulunur şeylerdi. İhtiyar madam beni, sihirbaz gibi yürüye rek intizar salonuna götürdü. Burada beş kişi vardı. Büenos Ayres te Avrupada yapıldığı gibi haraket edilmez; Avrupada bir müşteri ötekini görmemelidir. Her biri ayrı ayrı kabul edilir.

Muhtelif çareler tatbik olunur ve kalabalık olsa bile yeni gelen dışarı çıkanı görmez. Büenos Ayres'te böyle teklif tekellüfe lüzum görmiyorlar. Bütün ziyaretçiler bir salona toplanıyor ve herkes kendi sırasını bekliyor. Benden evvel gelmiş olan beş adam bana lâkayit bir nazar fırlattılar. Bunlardan biri kozmatik sürünmüş bir delikanlı idi. Elindeki yevmî gazeteyi açmış büyük bir dikkatle okuyordu.

(Devamı var)

18. inci Jandarma Mıntaka Kumandanlığından:

Kilo	Cinsi
60,000	Sığır eti
256,000	Fabrika unu
500,000	Odun
500,000	Saman
400,000	Kuru ot

Yukarıda cins va miktarları yazılı altı kalem erzak Elâziz'de bulunan Van Piyade Alayı ihtiyacı için kapalı zarfla münakasaya çıkarılmıştır. Taliplerin yevmi ihale olan Birinci Teşrinin birinci günü mahalli mezkûr satınalma komisyonuna müracaatları. (4876)

Istanbul dördüncü icra memurluğundan; Temamına iki bin lira kıymet takdir edilen Eyüp sultan cıvarında Küçük köyde eski kariye üstü yeni Çamlık sokağında eski 9-9 mükerrer yeni 26 numaralı arsa ve ahır ve anbar ve bir hanenin zemin ve ebniyesinin temamları açık arttırmaya vazedilmiş olup 29-9-932 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 17 teşrini evvel 932 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 den 17 ya kadar açık arttırma ile satılacaktır. Artırma ikincidir birinci artırmasında 400 liraya talip çıkmış olup bu kerre en çok artıranın üstünde bırakılacaktır. Aartırmaya iştirak için yüzde yedi teminat akçesi alınır, müterakim vergi, belediye vakıf icaresi müşteriye aitti. 1424 Nolu. eski icra ve iflâs kanununun 119 uncu maddesine tevfikan hakları tapu sicilleriyle sabit olmiyan ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak dakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususiyle faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbiteleriyle bildirmeleri lâzımdır. Aksihalde hakları tapu sicilleriyle sabit olmiyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Alâkadarların işbu maddeyi kanuniye ahkâmına göre tevfiki hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin 930 507 dosya numarasiyle memuriyetimize müracaatları ilân olunur. (4432)

Emniyet Sandığı Müdürlüğünden: Fatih çırçır 18 Raşir Bey 4 ağüstos 932 tarihinde sandığımıza bıraktığı para için verilen 33231 numaralı bonoyu kaybettiğini eöylemiştir. Yenisi verileceğinden eskisinin hükmü olmıyacağı ilân olunur. (4423)

SPOR

Bu ne acı ihmal!

Spor meraklıları "Atletizm„ i seviniz ve teşvik ediniz

Dün, beş mıntakanın iştirakile tertip edilen Türkiye atletizm birincilikleri müsabakalarının ikinci günü idi. Bir çok güzel ve esaslı müsabakalar yapılacaktı. Fakat ne yazık ki müsabakaların ehemmiyetine ve havanın güzelliğine rağmen pek az seyirci gelmişti ve denilebilir ki müsabakaları ancak atletler ve müsabıklar takip ediyorlardı. Bu ne kadar acı ve hazin ihmal..

Bir futbol maçı beş on bin seyirci toplarken beş vilâyetin en güzide atletlerini bir araya toplıyan güzel bir grogram, bir kaç yüz seyirci bulamazsa onun vereceği manzara herşeyden evvel ıztırap oluyor.

Atletizm sporun ilk tabiî merhalesidir. Iyi atlet olmıyan iyi futbolcu olamaz Avrupa futbolu bizim futbolumuza faiksa bunun sebebi bizim futbolu anlamayışımız, bilmeyişimiz değildir. Ancak atletik kabiliyetimizin sıfır denecek kadar azlığıdır.

Sporcular.. Sporu sevenler "Atletizm„ i seviniz, memleket çocuklarını koşarken, atlarken görünüz ve teşvik ediniz ki "spor„ bizde de yükselsin..

* * *

Dün 1500 metre mukavemet, 200 metre sürat koşulacak, disk atılacak. 1500×4 bayrak koşusu yapılacak tek adım uzun atlıyacaktı.

1500 metre mukavemet güzel oldu ve birinciliği Istanbul kazandı. Kazananda emektar koşucumuz Mehmeddi. Rekoru 4,31 dir. Ikinciliği Şevki Bey (Ankara) aldı. Rekoru 4,33,2 dir. Üçüncü de Fethi (Istanbul) dur.

200 metre sürat, seçmelerden sonra, hayli canlı oldu ve Semih (Istanbul) birinciliği bariz bir tefevuk ve kolaylıkla aldı. Ikinci Ali Rıza (Ankara) üçüncü Fuat (Istanbul) oldu.

4× 1500 bayrak koşusu, mesafenın uzunluğuna rağmen haylı heyecanlı oldu. Buna üç mıntaka iştişrak ediyordu. Dördüncü turda Istanbul kaybetmeye başladı. Son koşucumuz Mehmede sıra geldiği vakit Ankaralı kocucu ile Istanbullu koşucu arasında ki mesafe kapatılamıyacak kadar uzanmış bulunuyordu. Buna rağmen Mehmet muvaffakiyetli bir koşu yaptı. Mesafeyi kapatamadı, fakat mahsus derecede azaltı. Neticede Ankara birinci, Istanbul ikinci oldular.

Disk âtmayı naili (Istanbul) kazandı. 34,8 atmıştı. 30,22 atan Fethi (Izmir) ikinci, 28,24 atan Niyazi (Izmir) üçüncü oldular.

Müsabaka harici Irfan (Istanbul) 35,36 attı.

Tek adım atlama müsabakalarıda güzel oldu. Haydar Istanbul 6,10 metre ile birinciliği kazandı. Atlarken çizgiye otuz kırk santim geriden basıyordu. Eğer böyle yapmasa 6,50 atlayabiledekti. Semih Lutfi (Ankara) 5,83 ile ikinci, Sedat (Istanbul) 5,78 ile üçüncü oldular.

Bugünkü müsabaka

Bugün müsabakalar tamamlanacak ve Türkiye birincileri tamamen tesbit edilmiş olacaktır. Bügün 400 ve 5000 metre koşulacak, cirit atılacak, 3 adım ve sırıkla irtifa atlanacak, 4×100 bayrak koşusu yapılacak ve mükâfatlar dağıtılacaktır.

A. S.

Bir plâk davası

Birinci ceza mahkemesi Polidor plâkları acentesi tarafından Kolombiya acentesi Blomental biraderler aleyhine açılan davaya bakmaktadır.

Iddiaya göre, "Bir şen gecenin hatırası„ isimli şarkının telif hakkı Polidor acentesinde bulunduğu halde Blomental biraderler şarkıyı plâklarına almışlardır.

Iş mahkemeye düşünce Blomental biraderler telif hakkının daha evvel maariften kendi acenteleri namına alındığını göstermek ve bu suretle davayı kazanmak için 927 senesinde eski harflerle alınmış bir vesika tanzim etmişlerdir. Son celsede maarif idaresinden Blomental biraderlere verilmiş bir vesika olup olmadığının sorulmasına karar verilmiştir. Iki plâk acentesi arasındaki bu dava alâkalı bir safhaya girmiştir.

İki Gülüşlü Kadın!

Arsen Lüpenin yeni bir macerası — 55

Yazan : Moris Löplan *Türkçeye çevicen : fa.*

Gidip yemeğini yedi. Gene Klaranın yanına geldi. Hasta bakıcı kadın, onun içeri girmesine mâni oldu.

Jorjöre bunun üzerine tekrar Volter rıhtımına döndü. Adresi meçhul olan marki d'Erlemontun ertesi günü geleceğini öğrendi. Nihayet, akşam üzeri, saat dokuza doğru, Klaranın yanına girebildi. Genç kız, tek kelime söylemekten imina ediyor, ağzını açmıyordu. Başmüfettiş, bütün mehareti ni sarfetti. Hiçbir netice alamadı. Sarı Klara , gayet sakin bir surette, bir tek kelime söylemeden, susuyordu.

Ertesi gün, Jorjöre bir gün evvelkinden farklı bir netice almış değildi. Sarı Klara susuyordu. Adliye onu istintak etmek üzere bir tahkikat hâkimi tayin etti. Bu zat istintakı ertesi gününe bıraktı. Bunu haber alan Sarı Klara, Jorjöreye, bu hadiselerden bir şey anlamadığını, İri Polü tanımadığını, kendisinin masum olduğunu, tahkikat hakiminin karşısına çıkar çıkmaz serbest bırakılacağını bildirmişti ve bu sözler onun ilk ve son sözleri olmuştu.

Acaba Sarı Klara ne demek istiyordu. Bu, Raulün kendisini kaçıracağına mı delâlet ederdi. Endişeye düşen Jorjöre kızı daha sıkı bir nezaret altına aldırdı. Kapısına iki polis dikti, kendisi de eve yemeğe döndü. Saat onda tekrar gelip, son defa olarak kızı sıkıştıracaktı.

Başmüfettiş Fobur Sentantuan Jorjöre de üç odalı güzel bir apartımanda oturuyordu. Apartımanın içinde zevk sahibi olduğu anlaşılan bir kadın elinin mevcudiyeti derhal anlaşılıyordu. Filhakika Jorjöre on senedenberi evli idi..

Başmüfettiş tatlı ve güzel bir sarşın ile evlenmişti. Birbirlerini sevmişlerdi.. Madam Jorjöre kocasını derhal tahakküm altına almıştı. Bu güzel kadın eğlenceyi, dans yerlerini pek severdi ve söylendiğine nazaran hafif meşrepti de...

Madam Jorjöre hem bunları yapar, hem de kocasının hareketleri hakkında küçücek bir tenkitte bulunmasına da müsaade etmezdi..

O akşam, Jorjöre eve, akşam yemeğine gittiği zaman, karısını evde bulamadı. Bu hâdise pek nadir vaki olurdu ve her zaman bir sürü münakaşalara vesile teşkil ederdi..

Jorjöre homurdanmağa başladı. Karısı gelir gelmez kendisini haşlamak üzere kapının önüne oturdu..

Saat dokuz oldu. Kimse gelmedi..

Başmüfettiş hizmetçiyi çağırdı ve sorguya çekti. Hizmetçi, hanımın en şık elbiselerini giydiğini söylenyince:

— Her halde, dedi, dansa gitmiştir..

— Evet..

— Hangisine gitti?..

— Sentantuan caddesindekine..

Jorjöre kalbinde müthiş bir kıskançlık hissetmesine rağmen sabretti. Fakat saat dokuz buçuk olunca dayanamadı ve kalktı dansinge yürüdü..

O saatte dans matinesi bitmiş, akşam partisi başlamıştı. Garsonlar masaları diziyorlardı. Müessese patronu, Madam Jorjöreyi bir çok kimselerle dansederken görmüştü. Hattâ bunlardan birisi kendisine bir kokteyl de ikram etmişti. Patron:

— İşte, dedi, bu mösyö şurada oturuyor.

Jorjör o tarafa doğru baktı. Bir masayı işgal eden bu adam sırtından görünüyordu. Jorjöreye bu şahıs yabancı değildi. Her halde tanıdık, hem çok iyi tanıdık bir adamdı..

Biran başmüfettiş gidip birkaç polis çağırmayı düşündü. Böyle bir küstahlığa karşı yapılacak yegâne haraket bu olurdu. Fakat, kalbinden yükselen bir his, vazife hissinden daha kuvvetli bir his onun bu suretle haraketine mani oldu ve bir polisin, bir hayduda karşı yapması icap eden haraketi ona yaptırmadı. Bu his, Madam Jorjöre'nin, yani karısının nerede olduğunu anlamak hissi idi.

(Devamı var)

Niçin içerler ?

Rakıyı niçin içerler, sarhoşluktan ne beklerler ?

Kendini bildiğinden beri rakı içtiği halde bundan hiç bir zevk duyamıyan adam ! – Mesele gayet güç ve dolambaçlı imiş! Ah o meze kokuları ah !

— 2 —

M. Gıyas Bey, elli beşlik, uzunca boylu, zaif bir adam... Beş kişilik bir aile babası.. Tip ve sima tam bir akşamcı siması..

Çok şeyler söylemek istediği halde, bunları bir araya derleyip toplıyarak söyleyemiyen bir zavallı... Bakınız bu adam içki ve sarhoşluk hakkında neler söylüyor:

— Rakıyı niçin içtiğimi, sarhoşluktan ne beklediğimi anlatmak pek dolambaçlı, pek güç bir meseledir. Zaten onu size iyice ve tamamile anlatmıya kalksam da anlatamam ki! İçiyorum işte, akşam oldu mu, içmeden bir türlü yapamıyorum..

— Ondan her halde bir tad duyuyorsunuz ki içiyorsunuz!

— Bilmem ki... Ne diyeyim?.. Doğrusunu isterseniz rakıdan bir tat duyuyor muyum, duymıyor muyum pek farkında değilim! Çünkü efendim, akşamcılık artık bizlerde sıgara tiryakiliği gibi bir şey olmuş! Siz ve herkes sıgaradan ne tad duyuyorsanız biz de akşamları rakıdan ancak o tadı duyabiliyoruz ki buna tad denir mi, denmez mi artık siz kestirin!

— Fakat efendim, söze başlarken siz bu meselenin anlatılmasının pek güç olacağını söylemiştiniz. Anlatılması bu kadar güç olan bir işi şimdi tuttunuz, kısaca kesip attınız. Bu, oldu mu ya?.

— Anlatılması pek güç, pek dolambaçlı dediğim mesele başka... Zaten demin de dediğim gibi onu iyice ve tamamile anlatmıya kalksam da anlatamam ki. Malûm a efendim, bugün âdeta bir sıgara gibi ve bir sigara yerine içtiğimiz bu zırkkımdan artık bizim bir şey beklediğimiz, ondan bir şeyler umduğumuz yok! Hattâ diyebilirim ki size, bugün bir bardak turunç veya kızılcık şerbetinden içime bir ferahlık, kalbime bir rahatlık, zihnime bir açıklık beklerim de rakıdan bunların zerresini beklemem. Zira, rakı ile sinirler, beyin ve vücut o kadar ünsiyet peydalamış, o kadar kardeş olmuşlar ki içtiğim zaman ne kadar içerim içeyim sinirlerim olsun, beynim olsun, tekmil vücudum olsun, banamısın bile demiyorlar.. Meğer ki pek fazla içmeli, yani üç yüz dirhemi falan bulmalıyım ki kendimde bir başkalık hissedeyim! Buna da tabiî, bu zamanda ne kese müsait, ne vücut, ne iş güç!..

— Mademki rakıdan bir tad, bir zevk duymuyorsunu. Şu halde bırakınız!

— Ha! Gördünüz mü, işte şimdi bam telime bastınız! İşte şimdi anlatılması pek dolambaçlı, pek güç olan meseleye dokundunuz!. Demin de arzetmiştim, bendeniz daima bunu meyhanelerde içerim. Malûm a, meyhane demek akşamcıların randevu yeri demektir. Hani, affınıza mağruren söyliyeceğim: (Fışkı fışkıyı nerede bulur? Tabakhanede!) dedikleri gibi biz de akşamcılar daima birbirimizi, kafa denklerimizi, candan ahpaplarımızı, dert ortaklarımızı, birbirimizin dillerinden anlayanları daima muayyen vakitte meyhanelerde buluruz. Meyhaneler bizim için âdeta birer mahalle kahvesidir.. Akşam olup da işten çıktık mıydı derhal oraya koşar, karşılıklı çenekavaflığına başlarız ve işte bizim rakıdan beklediğimiz, umduğumuz bütün tatlar, zevkler meyhanedeki bu karşılıklı çenekavaflığındadır . . Eğer biz akşamcılar ittifak edip te meyhanede buluşacağımıza, akşamları bir kahvede buluşsak o zaman rakıyı da bırakırız, şarabı da, hep sini de!

— Öyle yapın siz de, aranızda konuşup görüşün, meyhane yerine akşamları bir kahvede buluşun!

— İyi amma efendim, bu işe bizden evvel kahveciler başlamalı, bizleri meyhane köşesinden akşamları kahvelere çekmek için kahvenin, çayın, gazozun yanı sıra pilâki, piyaz, ciğer, balık gibi mezeler getirmeli.. Saat altı, altı buçuk olunca kahvelerin kapısından sokağa doğru sıcacık köfte, sucuk, balık kokuları fışkırmalı ! Yorgun, argın işten çıktıktan sonra "Aman sıcak bir şey!,, diye zil çalan mideler kahvelerin önünden geçerken bize stop kumandasını vermeli!.

Görüyorsunuz, mesele ne kadar dolambaçlı ve anlatılması güç bir mesele! Vakıa rakıdan tad duyamaz bir hale geldik, fakat meyhanenin o canım meze kokuları, tabak ve çatal tıkırdıları, oradaki karşılıklı çenekavaflıklarıdır ki şimdi hâlâ, kaç senedir bizi oraya çekiyor.

— Kaç senedir içersiniz?.

— Ne bileyim ben! Kendimi bildim bileli içerim işte!

— Eskiden, yani buna yeni başladığınız zaman da bundan bir zevk duymaz değildiniz ya!

— Adam sende yeni başladığım zamanlar üç beş sene kadar bir bal ayları devri geçirdik, ondan sonra içtikçe mangafa olduk, içtikçe mangafa olduk, nihayet işte bu hale geldik! Eşek hoşaftan ne anlıyorsa biz de şimdi rakıdan onu anlıyoruz!

Osman Cemal

Ehliyetnamesiz kalfalar

Bazı kalfaların şehir içindeki inşaatta gizlice çalıştıkları anlaşılmış, bunlar yakalanarak ceza kesilmiştir. Bu gibi ehliyetname siz kalfalara iş verilmemesi için yapı sahiplerine ve mühendislere emirler verilmesi belediyece şubelere bildirilmiştir.

Etfaiyenin yıldönümü

Etfaiyenin 10 nuncu yıldönümü münasebetile bugün saat 16 da Fatihte bir merasim yapılacaktır. Merasime vilâyet, belediye erkânı ile şehir meclisi, fırka azaları ve birçok kimseler davet edilmişlerdir.

Feyzi B.

Ellisinden sonra yeniden dişi çıkan bir zat

Bugünlerde Ankarada memur bulunan sabık Kadıköy telgraf memuru Feyzi B. elli yaşını geçkin olduğu halde yeniden diş sahibi olmak saadetini görmüştür. Feyzi Beyin düşen dişleri yerine, tıpkı küçük çocuklarda olduğu gibi, yenileri gelmiye başlamıştır. Diş doktorları bunu o kadar fevkalâde bir hadise telâkki ediyorlar ki Feyzi Beyle büyük Avrupa ve Amerika lâboratuvarlarının muhakkak alâkadar olacaklarını bildirmektedirler.

Garibi şu ki Feyzi B. için içerek sarhoş olmak imkânı da görülmemiştir. Şimdiye kadar arkadaşlarının ısrarile ne kadar içmişse Feyzi B. asla sarhoş olmamış, kendini kaybetmemiştir. Bilâkis bu zat -ki kalem sahibi olduğu da bize bildiriliyor- bütün yazdıklarını ve sünuhatını ancak biraz sarhoş olduktan sonra yazmaktadır.

Fecî bir kaza

2 kişi yaralı, 2 hayvan da ölü

Dün akşam Hüseyincik köyü altında fecî bir otomobil kazası olmuş iki hayvanın ölümü ve iki kişinin de yaralanmasile neticelenmiştir. Tahkikatımıza göre hadise şöyle olmuştur:

Şoför Resülün idaresindeki kamyon dün akşam Hüseyincik köyü altından geçerken Buzhane köyüne gitmekte olan Ibrahim ve Muharremin yük arabasına çarparak arabayı altına almıştır. Araba parçalanmış, atlar ölmüş ve arabacı Muharrem ile Ibrahim de mucize kabilinden yalnız yaralanmışlar ve muhakkak bir ölümden kurtulmuşlardır.

Kazayı müteakip kaçmak istiyen şoför Resül jandarmalar tarafından yakalanmıştır. Kaza hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Türkiyeden Filistine

Istanbul (A.A) — Ihracat ofisinden tebliğ edilmiştir:

"Türkiyeden Filistine sevk ve ihraç olunacak hayvanatın karantina muamelesi hakkında alâkadarların ofisten malumat almaları ,,

Yunanistan ve hayvan kontenjanı

Yunanistan hükûmeti hariçten gelecek hayvanlara karşı çok sıkı bir şekilde kontenjan koymuştu.

Aldığımız malumata göre eylülün 20 sinden itibaren hariçten gelecek olan sığır hayvanlarına mahsus kontenjanı kaldırmıştır.

Memleketimizden Yunanistana fazla miktarda sığır ihraç edildiği için kontenjanın kalkmış olması bir çok tacirleri sevindirmiştir.

Bari sergisindeki tüccarımız

Italyanın Bari şehrindeki sergiye iştirak etmiş olan Türk tacirlerinin bugün şehrimize geleceği haber alınmıştır.

Amerikada bir hadise

5 milyon azası olan gizli cemiyet

Ku-Klux-Klan'ın reisi çıldırdı. Bir tımarhaneye kondu

Amerikada Ku - Klux - Klan isminde bir gizli tethiş cemiyeti bulunduğu malumdur. Beş milyondan fazla azası olan bu müthiş cemiyetin reisi olan (Edvard Gung Clarke) ahiren delirdiği için bir emrazı asabiye hastahanesine konmuştur. Bu hadisenin Ku - Klux - Klan cemiyetinin dağılmasını mucip olacağı muhakkak görülüyor.

Ku-Klux-Klan cemiyeti Amerikada esasen 1865 senesinde kurulmuştur. Ilk zamanlarda bu cemiyet Zencilerle Katolikler ve Yahudiler aleyhinde çalışan bir tethiş teşkilâtı idi. Fakat zaman ile bu cemiyet nüfuzunu yavaş yavaş kaybetti. Ahiren delirmiş olan Edvard Gung Clarke 1919 senesinde bu cemiyetin riyasetine geçmiştir. Geçtikten sonra teşkilâtın kuvvetini arttırmak için cemiyete yeni bir gaye göstermiştir. Bundan sonra Ku - Klux-Klan cemiyeti sosyalistler aleyhinde haraket etmeğe başlamıştır.

Ondan sonra reisin emrile bu cemiyet mensupları Amerikadaki sosyalist fırkaların reislerini yataklarından almıya, dağlara ve ormanlara götürmiye, oralarda esir olarak aldıkları bu adamlara her türlü eşkenceleri yapmıya başlamışlardır.

Tecavüzlerine karşı

Hükûmet memurları, zabıta bunların tecavüzlerine karşı aciz kalmıştır. Çünkü Kuklux klan cemiyeti memleketin en nüfuzlu tabakaları arasından arasına azaalmıya muvaffak olmuştur.

Cemiyetin varidatı gittikce artmıştı. Her aza duhuliye olarak cemiyete iptida 10 dolar verirse sonra her sene 25 dolar tediye ederdi. Beş sene içinde yapılan propagandalar ile cemiyetin azası beş milyonu bulmuştu. Topladığı paranın mıktarı ise milyonlarca dolar olmuştu.

Amerikanın hemen her şehrinde cemiyetin bir şubesi vardı. Cemiyet namına Texas hükûmeti dahilinde Forthe - Worth şehrinde 200,000 dolar sarfedilerek bir mabet vücude getirilmişti.

Cemiyetin nüfuzu 1925 senesinde artık kemal derecesini bulmuştur. Cemiyetin arzularına mugayir hareket eden zabıta memurlarının yerlerinde kalmasına imkân yoktu. Büyük memurlarından her kangi birisi cemiyete

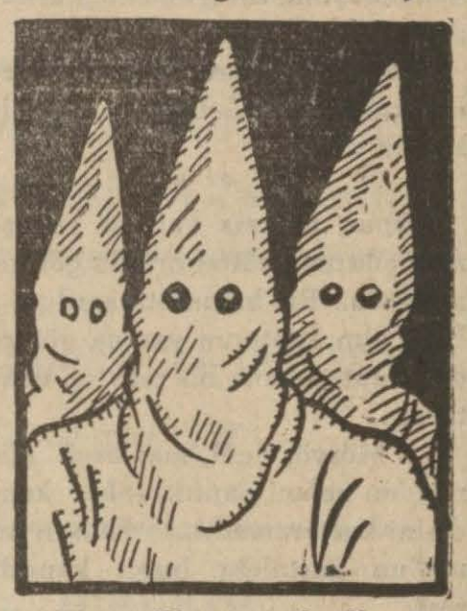

Ku-Klux - Klan cemiyeti azası böyle giyinir

karşı biraz şiddetli hareket edecek olursa derhal tehdit mektubu alıyordu ve ekseriya bu tehditleri talimat da takip ediyordu. Bununla beraber bu cemiyetin kuvvet ve şiddeti muhaliflerinin tamamen ortadan kaldıramamıştır.

Dehşet saçıyorlar

Bunun içindir ki günün birinde Forthe - Worrh mabedi bomba ile yıkılmıştır. Bu hâdise Ku - Klux - Klan cemiyetinin nüfuzu düşmüştür.

Bu vaziyeti gören cemiyetin reisi her ne kadar yeniden faaliyete geçerek eski vaziyeti iadeye gayret etmişse de bir türlü muvaffak olamamıştır. Bu hal sinirlerini fevkalâde sarsmıştır. Müteakiben megalomanie nöbetlerine düçar olmuştur. Bir halde ki eski Roma hükümdarları gibi taraftarlarının kendisine Allah gibi tapmasını istiyecek kadar ileriye gitmiştir. Birkaç aydanberi bu adamın ahvali sıhhiyesi gittikçe daha ziyade vahamet kesbediyordu. Nihayet kara hülya cinnet safhasına girmiştir. Etrafında olan kimseler bundan dolayı kendisini tedaviye sevketmiye mecbur olmuşlardır. Şimdi de New-York şehrinde bulunan bir timarhaneye konmuştur.

İsmi Hitler olan talebe, imtihanda nasıl kazanmış ?..

Almanyada son günlerde tuhaf bir hâdise olmuştur. Bir mektepte imtihana girecek olan talebelerden birinin ismi, (Hitler) miş . . Fakat, bu ismi taşımakla beraber, kendisinin Hitlerle akrabalığı falan da yokmuş...

Talebe, imtihandan evvel Hitlerin amansız muhaliflerinden olan profesörlerinden biri ile konuşurken, kendisinin ismi Hitler oldluğunu öğrenen profesör, kaşlarını çatarak sormuş:

— Siz Hitlerin akrabası mısınız?

— Aman, ne münasebet, efendim! Tesadüfen ismim böyle!

— Öyle mi?. O halde iyi!.

Profesör, bu talebenin Hitlerle akrablığı olmamasına memnun olmuş. Güler yüzle elini talebenin omuzuna koyarak, yanından ayrılmış ve imtihanda muvaffak olmak hususunda endişeye kapılmamasını ima yollu bir tavır almış..

Bundan sonra, talebe, Hitlerci olan bir profesörle görüşmüş, o da talebenin ismi Hitler olduğunu öğrenince, fevkalâde sevinmiş :

— Siz Hitlerin bir akarabasısınız, demek?.

— Pek tabiî, değil mi, efendim. Ben onun yeğeniyim!.

— Oh, oh! Memnun oldum . . İmtihan hususunda üzülmeyiniz sakın!

Talebe, vaziyeti bu suretle iki cepheli temin ederek, rahat bir nefes almış. Bir kaç gün sonra da, her ikiprofesörden yüksek notlar alarak, imtihanda kazanmış!.

Hikâye

Me Yo Fa Zu

" Artık yapacak bir şey yok „

Nakleden fa.

Sekiz sene sonra kendisinden bir telgraf aldım:

"Bu cuma İstanbulda olacağım. Beni bekle. „

Diyordu. Selâmi, sekiz senedir Asyada seyahat ediyordu. Fevkalâde zengin olan babası öldükten sonra Pariste Sorbonda "Uzak şark,, kısmını takip eden Selâmi, buradaki bütün servetini paraya tahvil ederek seyahata çıkmıştı.O zamandanberi kendisinden haber alamamıştım. En iyi mektep arkadaşımdı.

Telgrafa baktım. İskenderiyeden çekilmişti. Gelmesine daha iki gün vardı.

* * *

Vapur, rıhtıma yanaşır yanaşmaz çıktım. Selâmi ortada görünmiyordu.. Bir kamarota sordum . Beni alıp kaptanın yanına götürdü. Kaptan bana bir mektup uzatarak:

— Mösyö, dedi, maalesef elimizden geleni yaptık, fakat kendisini kurtaramadık. Esasen bu mel'un hastalığa insan kapıldı mı!..

— Ne oldu?.

— Arkadaşınız dün sabah, İzlerinde öldü. Dedim ya... Zaten bitmişti..

* * *

Selâmi afyon müptelâsı olmuştu. Sekiz sene içinde afyon bu vücudu kemirmiş, bitirmişti. Mektubu açıp okudum. Bana bütün eşyalarını, beraberinde getirdiği Çinli kızı ve servetinden arta kalan bir kaç yüz lirayı bırakıyordu.

* * *

Zavallı çocuk İstanbulu son defa olsun göreceğini ümit etmişti..

Doğrusunu isterseniz, sekiz senelik ayrılık, Selâmiye karşı duyduğum hisleri nasırlaştırmıştı . . Kamaraya inip kapıyı açınca, kaptan geri çekildi, içeri girdim. Dar yatağın içinde üzeri keten bir çarşafla örtülü bir vücut yatıyordu. Titriyen ellerle çarşafı çektim. Aman yarabbi, bu Selâmi mi idi?. Bu incecik, zaif, elmacık kemikleri fırlamış ceset, iriyarı kuvvetli, 85 kiloluk Selâminin cesedi miydi?.

Önümde duran ceset o kadar küçük ve zaif idi ki, tartsalar muhakkak kırk kilodan fazla olamazdı. Bununla beraber ölümün detesirile büsbütün mumyalaşan bu yüzde Selâminin yüzünü tanıyordum.. Harikulâde tatlı bir tebessüm, dudaklarını süsliyordu. Ona, ölmüş denemezdi.. Sanki tatlı bir rüya görerek uyuyordu. Kaptan düşündüklerimi hissetmiş olacak ki:

— Artık, dedi, kendisini kurtarmak ihtimali olmadığını görünce, doktor, ona, istediği kadar afyon içebileceğini söyledi. ve hizmetçisinin söylediğine nazaran on çubuk kadar içmiş.. Sonra bir çiçek gibi boynunu bükerek soluvermiş...

— Hizmetçisi nerede?.

— Bitişik kamarada!.

Selâminin yüzünü örterek yan kamaraya geçtik. Burada, bir heykel gibi haraketsiz, yere bağdaş kurmuş bir Çinli kız oturuyordu. Ağlamıyordu. Fakat Selâminin kamarasına mıhlı gözlerinde öyle derin bir teessür okunuyordu ki.

Kendimi sonsuz bir uçurum kenarında zannederek titredim. Kaptan, genç kıza beni göstererek, İngilizçe:

— İşte, dedi, Selâmi Beyin bahsettiği arkadaşı!

Çinli kız, doğruldu, küçücük adımlarile kısa kısa adımlar atarak yanıma geldi ve elimi tutup öptü, masum badem gözlerini kaldırarak Türkçe:

— Efendim!

Dedi..

— Sen Tükçe biliyorr musun?.

İncecik sesile cevap verdi:

— Selâmi Bey bana öğretti.

Kızcağızın başını okşadım . . Derhal kanım kaynamıştı bu Çinli kıza... Her halde o da pek memnun olmuş olacak ki yüzünde tebessüme benzer bir gölge dolaştı.

— İsmin ne kızım?...

— Ti — Hue!.

Çinli kız koynundan küçük boy da, fakat oldukça kalın bir defter çıkardı. Bana uzattı:

— Bunu Selâmi Bey size, yalnız size vermemi söyledi..

En'am şeklinde olan, deri kaplı bu defter, Selâminin hatıra defteri idi. Cebime koydum. Kızı yanıma alarak güverteye çıktım.

Yolcuların hepsi inmişlerdi . . Polis Selâminin ölümü hakkında tahkikata başlamıştı. Bu, uzun sürdü. Nihayet gemi doktorunun raporunu, belediye doktoruna tasdik ettirdik. Galatadaki cenaze merasimi yapan bir hırstiyan müessesesinden aldırttığımız bir tabut ile cenazeyi vapurdan çıkarttım. Bundan sonrası için tedfin merasimini yapmak üzere, Selâminin cesedini bir imama teslim ettim. Ertesi gün cenazeyi kaldırtacaktık..

Yanıma Ti — Hue'yi ve Selâminin eşyalarını alarak tek başıma oturduğum apartımana geldim.

Ti — Hue derhal apartımanı gezdi. Kendisine, istediği odayı intihap edebileceğini söylemiştim. Kızcağız, müesses nizamı bozmamak için bir hayli tereddütten sonra, kendisine, penceresiz bir sandık odasını intihap etti. Bu oda da elektrik ampulü yoktu. Ti-Hue o günlük bunun daha iyi olacağını söyledi. Bir mum yakarak eşyaların arasından çıkardığı küçük ve nefis bir "Buda,, heykelini karşısına aldı, haraketsiz durdu.

Onu, Selâminin kederi ile yalnız bırakarak yavaşça kapıyı çektim. Odama giderek Selâminin hatıra defterini açtım ve ilk açtığım yerden okumağa başladım:

(Alt tarafı ve sonu yarın)

Darüşşafaka Müdürlüğünden: Darüşşafaka talebesinin bir senelik ihtiyacı olan defter kâğıt gibi 18 kalem ders levazımı münakasa ile alınacağından taliplerin nümunelerini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak etmek üzere 27 Eylûl salı günü saat 14 te Nuruosmaniye camii mahfilinde Cemiyeti Tedrisiye merkezine müracaatları. (4921)

Avrupada birinciliği diplomalarla musaddak en şayanı itimat ve alem şumul marka.

HASAN

Mustahzaratı :

	Perakende Adedi K.
Hasan Kuvvet Şurubu Küçük	60
„ „ „ Büyük	100
„ „ „ 1 K.	150
Hasan Kolonyası küçük cepşişe 1 24 litre	20
„ „ Cep şişesi 1/16 „	30
„ „ Küçük 1/8 „	50
„ „ Orta 1/4 „	100
„ „ Büyük 1/2 „	180
Nesrin kolonyası 1/8 litre	30
„ „ 1/4 „	50
„ „ 1/2 „	80
Hasan tuvalet sabunları küçük	20
„ „ „ büyük	30
„ „ Gliserin sabunu	20
Hasan çocuk podrası	20
Hasan sürmesi (sürmedanlığı ile)	20
„ „ Lüks büyük	50
Hasan diş macunu (Dantos)	20
„ „ suyu	30
Hasan Briyantini	40
Trihofil Saç Suyu	125
Hasan Zeytinyağı 1/4 K.	25
„ „ 1/2 „	40
„ „ 1 „	70
„ „ 1 Ok.	90
„ „ 21/2 „	225
„ „ 5 tenekesile	450
„ „ 13 „	1100
Hasan Bademyağı Şişe	50
Hasan Fayda 1/4 K.	45
„ „ 1/2 „	70
„ „ 1 „	110
„ „ 5 „	500
„ „ Pompa	75
Hasan çiçek suyu 1/4 K.	30
„ „ „ 1/2 „	50
Hasan balıkyağı 1/4 K.	40
„ „ 1/2 „	60
„ „ 1 „	100
Hasan diyabetik çikolatası	20
„ „ „ K.	360
Hasan gluten ekmeği	360
„ „ gevreği	55
„ Bademli gluten ekmeği	55
„ Gluten makarnası 1/2 K.	55
„ „ Şehriyeleri 1/2 K.	55
Yıldız çocuk unu	50
Treparsol Frengi ilâcı	225

Hasan sebze ve hububat unları

	Kutusu	
Hasan pirinç özü unu	250 gr.	25
„ buğday özü nişastası	„	25
„ irmik özü	„	25
„ patates özü unu	„	25
„ arpa „ „	„	25
„ yulaf „ „	„	25
„ mercimek özü unu	„	25
„ bezelye „ „	„	25

Istanbul 5 inci icra memurluğundan: Bir borctan dolayi mahcuz ve satılmasına karar verilen yüz adet yun kadın çaketi 1/10/932 cumartesi günü saat 14 ten itibaren Istanbulda Yeşildirek Mollataş han önünde satılacağından talip olanların hazır bulunacak memuruna müracaatları lüzumu ilân olunur. (4428)

Kok Kömürü

Almak için

Kışı Beklemeyiniz

Satgazel

Kurbağalıdere gazhanesi emrinize amadedir.

EVE TESLİM

VEZİN TEMİNATLIDIR.

Devlet Demiryolları ilânları

Hattın Diliskelesi - Vezirhan kısmının tamiratı münasebetile ana hat yolcu ve muhtelif katarlarımızın ve dolayısile H. Paşa Banliyö katarlarımızdan bazılarının vakti hareketlerinde tadilât icra edilmiştir. 26 - 9 - 932 tarihinden itibaren tadilâta uğrıyan katarlarımızın takip edecekleri vakti hareket saatleri aşağıda gösterilmiştir.

Haydarpaşa - Eskişehir kısmı

2 No. lı Anadolu sür'at katarı her gün		1 No. lı Anadolu sür'at katarı her kün	
Köprüde hareket	16 10 (vapur)	Eskişehirden hareket	1 50
H. Paşadan „	17 40	H. Paşaya muvasalat	10 25
Eskişehire muvasalat	2 38	Köprüye „	10 55(vapur)
4 No. lı Toros sür't katarı Cumartesi, Çarşamba günleri		3 No. lı Toros sür'at katarı Pazartesi, Perşembe günleri	
Köprüden hareket	9 35 (vapur)	Eskişehirden hareket	11 37
H. Paşadan „	10 15	H. Paşaya muvasalat	19 20
Eskişehire muvasalat	18 24	Köprüye „	19 55(vapur)
8 No. lı Adana muhtelit katarı Cuma, Pazar, Pazartesi Salı, Perşembe günleri		7 No. lı Adana muhtelit katarı Cuma, Cumartesi, Pazar, Salı, Çarşamba günleri	
Köprüden hareket	9 10 (vapur)	Eskişehirden hareket	8 30
H. Paşadan „	10 15	H. Paşaya muvasalat	18 55
Eskişehire muvasalat	21 17	Köprüye „	19 35(vapur)

Adapazar - Arifiye kısmı

	119 her gün	111 her gün	117 her gün	121 her gün	113 Pazartesi Perşembe	123 her gün	125 her gün
Adapazar hareket	2,45	6,20	13,00	14,10	15,40	20,50	23,4
Arifiye muvasalat	3,05	6,40	13,20	14,30	16,00	21,10	24,0
	110 her gün	120 her gün	122 her gün	114 her gün	118 her gün	124 Pazartesi Perşembe	112 her gün
Arifiye hareket	0,25	3,25	6,55	13,32	14,50	16,18	21,3
Adapazar muvasalat	0,45	3,55	7,15	13,52	15,10	16,38	21,5

Haydarpaşa - Pendik kısmı

		22 katar	34 katar
Köprü	H.	10 00	17 30
Haydarpaşa	M.	10 20	10 45
Haydarpaşa	H.	10 25	17 45
Kızıltoprak		10 33	17 58
Feneryolu		10 37	18 02
Göztepe		10 42	18 07
Erenköy		10 47	18 12
Suadiye		10 50	18 15
Bostancı		10 55	18 20
Küçükyalı		10 58	18 23
Maltepe		11 05	18 30
Kartal		11 14	18 39
Yunus		11 18	18 43
Pendik	M.	11 21	18 46

		19	21	23	37	39
Pendik	H.	8 47	10 04	10 42	17 42	19 03
Yunus		8 50	10 07	10 45	17 45	19 06
Kartal		8 54	10 11	10 49	17 49	19 10
Maltepe		9 03	10 20	10 58	17 58	19 20
Küçükyalı		9 10	„ „	„ „	„ „	„ „
Bostancı		9 13	10 30	11 08	18 08	19 30
Suadiye		9 17	10 34	11 12	18 12	19 35
Erenköy		9 22	10 39	11 17	18 17	19 41
Göztepe		9 26	10 43	11 21	18 21	19 45
Feneryolu		9 29	10 46	11 24	18 24	19 48
Kızıltoprak		9 31	10 48	11 26	18 26	19 51
Haydarpaşa	M.	9 38	10 55	11 33	18 33	19 58
Haydarpaşa	H.	9 45	11 03	11 38	18 38	20 03
Köprü	M.	10 05	11 20	11 55	18 55	20 20

Değişiklik yalnız Haydarpaşa - Eskişehir kısmında olup diğer kısımlarda halen tatbik edilen vaktı hareket tarifeleri 26 Eylûlden sonra da aynen tatbik olunacaktır. Ana hat trenlerinin ara istasyonlardan vaktı hareketleri istasyonların ilân tahtalarına yazılmıştır. Keyfiyet muhterem halka ilân olunur. (4973)

Istanbul 4 üncü icra memurlugundan Tamamına ikibin beşyüz lira kıymet takdir edilen üsküdarda hace Hasna hatun mahallesinde çeşme meydanı cadde ve sokağında eski 3-7 ve yeni 34 36 numaralarla murakkam halen yıkık bir bap dükkânın tamamı açık artırmaya vazedilmiş olup 6 Teşrinievel 932 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 30 Teşrinievel 932 tarihine müsadif pazar günü saat 14 ten 17 ye kadar Istanbul 4 üncü icra dairesinde açık artırma ile satılacaktır. Artırmaya iştirak için yüzde yedi buçuk teminat alınır. müterakim vergiler ile belediye resimleri vakıf icaresi müşteriye aittir. 1424 numaralı icra ve iflâs kanununun 119 uncu maddesine tevfikan hakları tapu sicilleriile sabit olmayan ipotekli alacaklılar ile diger alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu hakları ve hususile faiz ve mesarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile bildirmeleri lâzımdır aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. alâkadarların işbu maddei kanuniye ahkâmına göre tevfiki hareket etmeleri ve daha fazla malumat almak istiyenlerin 928 528 dosya numarasile memuriyetimize müracaatları ilân olunur.

Istanbul Altıncı icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı paraya çevrilmesine karar verilen bir Lozon markalı kasa Çin soba yazı makinesi yazıhane ve 10 paket balık ağı ve sair 29-9-932 Perşembe günü saat 12 den 13 çe kadar Istanbul balık pazarında Peynirci sokağında Jak Perez Efendinin mağazasında satılacağı ilân olunur.(443)

Ilkmektep Muallimlerine

KIRAAT DERSLERİ

Beş kısmı da tamamen dört renk olan, memleketimizde ilk defa basılan mektep kitabı

Ismail Hikmet Beyin şimdiye kadar bir eşi görülmemiş derecede mükemmel,hayat bilgisine uygun, yanlışsız,son derecede nefis,cazip bu eseri Türkiyenin her tarafında büyük bir muvaffakiyet kazandı.

Bu eseri görmeden mekteplerinize kitap intihap etmeyiniz. Talebesini seven ve mahrumiyetini istemiyen bütün kıymetli muallimler, bu eseri almakta, tevkalâdeleğini tasdik ve tebrik etmektedirler.

Kıraat dersleri Avrupa kitaplarında ender görülen bir nefasete maliktir. Her taraftan tebrikler alınmaktadır. Beş kısım temamen çıktı.

Sühulet Kütüpanesi Tarafından Çıkarılmıştır.

Istanbul Belediyesi ilânları

Kadıköy halinde 2 No. lı dükkân: Teminat 9 lira
„ „ 31 „ „ : „ 9 „
„ „ 53 „ „ : „ 9 „

Yukarıda yazılı mahaller kiraya verilmek üzere müzayedeye konulmuştur. Talip olanlar tafsilât almak için Levazım Müdürlüğüne müzayedeye girmek için de teminat makbuz veya mektubu ile 3-10-932 Pazartesi günü saat on beşe kadar Daimî encümene muracaat etmelidirler. (4737)

Beher metro murabbaına yedi lira kıymet konulan Beşiktaşta Cihannuma yangın yerinde 91, 73 metro murabbaı Belediye malı arsa pazarlıkla satılacaktır. Talip olanlar pazarlığa girmek için 48 lira teminat makbuz veya mektubu ile 29-9-932 Perşembe günü saat on beşe kadar Daimî Encümene muracaat etmelidirler. (5038)

Bebekte Cevdet paşa tarikinin arzının on beş metroya iblâğı suretile tevsii için tanzim kılınan istikamet haritası Daire binasında mevkii mahsusuna talik ve eshabı alâkaya varakai mahsusa ile ihbar edilmiş olmakla mezkûr tarik üzerinde bina veya arsası olanların harita kakkında bir mütalea veya itirazları varsa 15 gün zarfında istida ile Daireye muracaatları ilân olunur. (5037)

Üsküdarda Ferudunağa kütüphane binası kiraya verilmek üzere açık müzayedeye konulmuştur. Talip olanlar tafsilât almak için hergün Levazım müdürlüğüne müzayedeye girmek için de 2 liralık teminat makbuz veya mektubu ile 17 - 10 - 932 pazartesi günü saat on beşe kadar Daimî Encümene müracaat etmelidirler (5039)

Beşiktaş - Ortaköy tramvay caddesinin arzının tevsii için tanzim kılınan istikamet haritası daire binasında mevkii mahsusuna talik ve eshabı alâkaya varakai mahsusa ile ihbar edilmiş olmakla mezkûr tarik üzerinde bina veya arsası olanların harita hakkında bir mütalea veya itirazları varsa 15 gün zarfında istida ile Daireye müracaatları ilân olunur. (5036)

Yerli ve Avrupa kumaşlarından kusursuz

Ismarlama elbiseler 20 liradan başlar

Hazır pardesü ve elbiseler fevkalâde ucuzdur.
Eminönü, Kazmirci Ali Riza müessesatı

Inhisarlar umum müdürlüğünden:

20 adet Maske:

Fabrikalarımızda tozlu işlerle meşgul ameleye verilmek üzere mümunesi veçhile (20) adat maske satın alınacaktır. Taliplerin pazarlığa iştirak etmek üzere %7,5 teminatlarını hamilen (1-10-932 cumartesi günü saat (14) te Galatada Mübayaa komisyonuna müracaatları. (4990)

Satılık arsa

Ayasofya civarında Ishakpaşa mahallesinde denize ve adalara nazır içinde mahzen ve kuyusu arsamız ehven suretle satılıktır. Arzu eden Kadıköyünde Mühürdarda Rızaiye sokağında 41 numaralı haneye müracaat olunsun. (4350)

Üsküdar Istanbul 6 ıncı Icra Memurluğundan: Tamamına 1200 lira kıymet takdir edilen celbi abide Üsküdar mahallesinin Bostan hamam sokağında atik 6 mükerrer cedit 6 No. lu Malumülhudut bir bap hanenin nısıf hissesi ile yine malumülhudut ve müştemilât ve âlat ve edevat tamamına 4000 lira kıymet takdir edilen mezkûr mahalde eski 2 cedit 22 1-2 2-2 numaralarla murakkam malumülhudut kahvehaneyi müştemil sabun imalathanesinin birinci artırmadadır. Sabunhane 500 lira mukabilinde emniyet sandığının birinci derecede ipotekti. Birinci artırması 27-10-932 tarihine müsadif Perşembe günü saat 14 den 16 ya kadar Üsküdar Istanbul altıncı icra dairesinden icra edilecektir. Artırma şartnameleri 3-10-932 tarihine müsadif Pazartesi günü divanhaneye talik edilecektir. Artırma peşindir. Iştirak edeceklerin kıymeti muhamminenin yüzde yedi buçuk nisbetinde pey akçeleri vermeleri icap eder. Sabunhanede sabun imalâtına mahsus muhtelif alât ve edevat mevcuttur hali faaliyettedir hakları tapu sicillerile sabit olmıyan ipotek alacaklılarla diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarının ilâm tarihinden itibaren nihayet 20 gün zarfında ve evrakı müsbitelerile birlikte bildirmeleri aksi taktirde Tapu sicilile sabit olmayanların satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Alâkadaranın icra ve iflâs kanununun 119 ıncı maddesine göre tevfiki hareket etmeleri lâzımdır. Daha fazla malumat almak istiyenlerin 932-268 No. lu dosyaya muracaat eylemeleri ilân olunur. (4421)

Istanbul Evkaf Müdürlüğü ilânları

Müzayedeye vazolunan emlâk

		Müddeti icar
1 —	Bahçekapıda dördüncü vakıf han asma katta 31 No. oda	933 Mayıs gayesine
2—	Bahçe kapıda dördüncü vakıf han ikinci katta 35 No. oda	933 Mayıs gayesine
3 —	Galata Mehmetali paşa hanı zemin katta 39 No. yazıhane	933 Mayıs gayesine
4 —	Kasımpaşa, camii kebir, Türâbi baba S. 5 No. dükkân	933 Mayıs gayesine
5 —	Çarşıda zennecilerde 36 No. dükkân	933 Mayıs gayesine
6 —	Beyazıt, sekbanbaşı Yakupağa, fırın S. 2 - 6 No. kemer mahalli	933 Mayıs gayesine
7 —	Üsküdar, Rum Mehmetpaşa, tekke bahçesinde dükkân	934 Mayıs gayesine
8 —	Fatib, Beyceğiz, nişancada Mescit arsası ve baraka	934 Mayıs gayesine
9 —	Tophane, tımtım, yeni çarşıda 144 - 138 No. dükkân	935 Mayıs gayesine

Müddeti müzayede: 10/T.evvel/932 pazartesi günü

Balâda muharrer emlâk kiraya verileceğinden müzayedeye vazolunmuştur. Taliplerin yevmi ihale olan son günün saat on beşine kadar Evkaf müdürlüğünde akarat kalemine müracaatları. (4916)

Yüksek Baytar Mektebi kabul Şartları:

1 — Yüksek Baytar mektebi leylî ve meccanidir.

2 — Yalnız lise mezunları kabul olunur.

3 — Talipler aşağıda yazılı vesaiki istidalarına raptederek Istanbul'da bulunanlar Selimiyede Yüksek Baytar mektebi Rektörlüğüne, taşradakiler mahalli Baytar Müdürlüklerine müracaat etmelidirler.

A) Türkiye Cumhuriyeti tab'asından olduğunu natık hüviyet cüzdanı.

B) Her türlü hastalıktan salim olduğuna dair sıhhat raporu.

C) Lise şehadetnamesi.

D) Ahval ve ahlâkı şahsiyesi mazbut olduğunu natık polisten musaddak hüsnühal varakası.

E) Terki tahsil ettiği veya mektepten ihraç edildiği veya mektebi ikmaldan sonra memurin kanununun maddei mahsusası mucibince hükûmetin göstereceği mahallerde muayyen müddet hizmetten istinkâf ettiği takdirde hükûmetçe yapılan masarifi maa faizi nizamî tediyeye mecbur olduğu hakkında noterden musaddak kefaletname senedi.

F) Dört adet vesika fotografı.

4— Kabnl şeraitinin haiz olanlardan taşradan talip olanların yol masrafı hükûmet tarafından tesviye olunacaktır. (Bunun için taliplerin yaptıkları masrafı gösterir evrakı müsbiteyi ibraz etmeleri lâzımdır).

— Muavenete muhtaç talebeye cep harçlığı verilir. (4996)

İstanbul ve Trakya şeker fabrikaları

Türk Anonim Şirketinden:

Alpullu şeker fabrikasının İstanbul depolarından kırıstal toz, sandıkta ve çuvalda küp şekerleri atideki fiatlerle her isteyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal toz, kilosu **36,75** - Çuvalda küp kilosu **38 1/2** - Sandıkta küp, kilosu **39 1/2** kuruştur.

Taşradan vuku bulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mesuliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirilir.

Adres: İstanbul, Bahçekapu 4 üncü Vakıf Han, 4 üncü kat-Telgraf adresi: İstanbul şeker-Telefon: 24470/79

İş Yurdu:

En kuvvetli fikir.. Buhranı iktısadiyi doğuran işsizliktir.

Para Sahiplerine: Muattal sermayelerinizi kuvvetli teminatlar ve ticarî, sınaî kârlı işler mukabili kullanmak ve yüzde 15 faiz ve komisyon ve daha fazla ticaret kazanmak isterseniz, tereddüt etmeyiniz.. Bahçekapı Anadolu han 25 numarada İş Yurduna müracaatınızın menfaatini göreceksiniz. Tel: 2,3968.

Cünbüş

Fabrikası: Istanbul, Beyazıt No: 39 - 41

Doktorlar

Doktor
Aristidi
Muayenehanesi:
Eminönü: Eminönü han 3 üncü kat No.8

Doktor
A. Kutiel
Cilt ve zührevî hastalıklar tedavihanesi
Karaköy börekçi fırını sırasında 34.

Diş doktoru
Arşak Sürenyan
Beyoğlu İstiklâl caddesi numara 303 Mısır apartımanı. Müracaat: Cuma pazardan maada her gün 9 — 13 ve 15 — 17 ye kadar. Telefon 40424

Paris Tıp Fakültesi mezunu
Cilt ve zührevî hastalıklar mütehassısı
Doktor
Bahattin Şevki
Babıali caddesi Meserret oteli karşısında Avni Bey apartımanı 125 Sabahtan Akşama kadar

Doktor
Balıkçıyan
Muayenehanesi: Beyoğlu mektep sokak No. 17 Telefon 3626 Beyoğlu

Üroloğ - Doktor
Feyzi
Böbrek, mesane, idrar yolu hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu, İstiklâl caddesi Elhamra apartıman No. 3 Her gün öğleden sonra. Tel. Beyoğlu 2835

Operatör Doktor
Halil Sezai
Divanyolu: Doktor Emin Paşa sokak numara 20 Muayene saati: 13 — 18
Telefon 23390

Uroloğ Doktor
Hakkı Rüştü
İdrar ve Tenasül yolları birinci sınıf mütehassısı "PARİS„ den Diplome
İstiklâl Caddesi Yıldız apartıman No. 322

Doktor
Horhoruni
Muayenehanesi: Eminönü Valide kıraathanesi yanında. Tel: 4303 İstanbul

Doktor
Mehmet Akif
Ebe ve kadın hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu İstiklâl caddesi Rus sefareti yanında No. 451: Tel B. O. 2005
Her gün öğleden sonra

Inkılâp Liseleri

Leylî ve Neharî Kız ve Erkek — **Ana, ilk, Orta Lise Kısımları**

Müessisi: NEBİZADE HAMDİ

Resmî ders programlarını tamamen tatbik eder. İngilizce ve Fransızca tedrisatı ecnebi mekteplerine kat'iyyen ihtiyaç bırakmıyacak derecededir. Çok kıymetli ve güzide muallimlerden mürekkep bir talim heyetine maliktir. Ana ve babalar yavrularını Inkılâp Liselerine tam bir emniyet ve huzuru kalp ile teslim edebilirler

Lise mezunu gençlerin hayat sahasında hemen bir iş edinebilmeleri için bu sene meccanî olarak

TİCARET VE BANKACILIK KURLARI

da tertip edilmiştir. İstiyenlere mufassal izahname gönderilir. (Eski düyunu umumiye civarında

Çifte Saraylar Telefon 20019

Biçki ve dikiş Mektebi

Tarihi tesisi 1927

Maarif vekâleti celilesinin müsaadesini haiz biçki ve dikiş muallimesi Paris akademisinden mezun KLİO MAVROMATİ en son Fransız ve basit bir usule tevfikan tedris etmektedir. Amelî dikiş bilenler bir mah zarfında ve bilmiyenler üç mah zarfında hendese ile tayyör tuvalet imalini öğrene bilirler. Mektepçe verilen diplomalar Maarif Vekâletinden kabul ve tasdik olunur. Dersler Teşrinievel iptidasında başlıyacaktır. Taliplerin Beyoğlu'nda Yeni Çarşı, Faik Paşa caddesinde Fazilet apartımanının 6 ıncı katında 6 numerolu daireye her gün 9-12 ve 1-4 e kadar müracaat etmeleri.

MÜCİR VE MÜSTECİRLERE

Kömürünüzü sipariş etmeden

ANGELO

WALTER GRISTKİ ve ŞÜREKÂSİLE İSTİŞARE EDİNİZ

Kuruçeşme, No. 45 Tel. Bebek 114 İngiliz antrasit ve kok kömürlerile Prisrtman, kardif, admiralte isteamkoal, Freyli, Krible ve yıkanmış kömürleri, **Evsafı garantilidir.** Galata Rıhtım han Karamustafa sokak No. 129 Tel: 42912 (4426)

Kocaili Sulh mahkemesinden: İzmitin islâm köyünde sakin Idris kızı Saniye Hanım tarafından ba istida zevci Inegölün Koca konak köyünden Ali Osman oğlu Salihin bilâ sebep evini terkederek savuşmuş olduğundan evine avdet etmesi için ihtarat yapılması talep edilmiş ve halen ikametgâhı meçhul bulunmasına binaen ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olduğundan ber mucibi karar mumailey Salih Efendinin kanunu medeninin 132 inci maddesi mucibince tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında hanei zevciyete avdet etmesi lüzumu ilânen tebliğ olunur.

Yeni Nesil

Kız - Erkek — **ilk mektep** — **Neharî**

Kayıt muamelesi devam ediyor

Hergün 10 dan 18 e kadar müracaat olunabilir.

ücretler çok ehvendir.

Cağaloğlunda, Emniyet Sandığı karşısında Molla Feneri sokağında No. 34

Türk Maarif Cemiyeti menfaatine

Büyük Eşya Piyangosu

ikramiye miktarı: 9000 lira

Keşide tarihi 12 Ikinci Teşrin 932 - Biletin fiatı Bir liradır. Biletleri bayilerden ve Tayyare piyangosu kişelerinden arayınız. Memurlar bulundukları daire ve şirketlerden de tedarik edebilir. Istanbul'da tevzi mahalli: Cağaloğlunda Halkevinde Türk Maarif Cemiyetidir.

Çeltik Fabrikası

Mehmet Karabekir ve Şürekâsının Fenerdeki fabrikası Türkiyenin yegâne son sistem ve en büyük fabrikasıdır. Ücret gayet ehvendir. (Telefon 20732) telgraf Istanbul Kabar

Kocaeli Vilâyeti Daimî Encümeninden

Vilâyet sıhhat dairesi için alınacak 7 kilo kinin ile on beş santimetrelik şişelerde yüz şişe Mesurul ve dört ikilik dört beşlik dört onluk Rekor şırıngası şartnamesi mucibince 5 teşrinievvel çarşamba günü saat on beşte ihale edilmek üzere alenen münakasaya konulmuştur.

Talip olanların mezkûr tarihte 60 liralık muvakkat teminat mektubu veya banka makbuzu ile Kocaeli Vilâyeti daimî encümenine ve şartnamesini görmek istiyenlerin Kocaeli Sıhhat müdiriyetine müracaatları. (4840)

Kız ve Erkek - Leylî ve Neharî

İstiklâl Lisesi

Ilk, Orta ve Lise kısımlarını havidir.

Bütün Sınıfları mevcuttur.

Kayıt muamelesine devam olunmaktadır

Her gün saat 10 dan 18 e kadar müracaat olunabilir.

Şehzadebaşı Polis merkezi arkasında

Telefon 22534

SEYRİSEFAİN

Merkezi idaresi Galata köprübaşı B 2623
Şube A, Sirkeci Mühürdar zade Han 22640

26 Eylül pazartesi sabahından itibaren Haydarpaşa-Kadıköy hattı tarifesi değişmiş ve yeni tarife iskelelere asılmıştır. (5031)

Izmir - Pire - Iskenderiye postası
(EGE) 27-Eylûl - Salı 11 de

Trabzon postası
(KARADENIZ) 28 Eylûl Çarşamba 18 de dönüşte Tirebolu'ya uğranılacaktır.

Izmir - Mersin postası
(ANAFARTA) 28 Eylûl Çarşamba 10 da Galata rıhtımından kalkarlar. (5029)

Meccanen sünnet

Sirkecide Beşir Kemal eczahanesi karşısında Sünnetçi başı Halepli zade Ahmet Mehmet Bey pazartesi ve perşembeden maada günlerde fıkaraya meccanen sünnet ameliyesi yapmaktadır. Tel: 23755 (4057)

VAKIT

Gündelik Siyasî Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu

Telefon Numaraları
Yazı işleri telefonu: 24379
İdare telefonu: 24370
Telgraf adresi: Istanbul — VAKIT
Posta kutusu No. 46

Abone bedelleri:

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400	2700 Kr.
6 aylık	750	1450 "
3 aylık	400	800 "
1 aylık	150	"

Ilân ücretleri:
Resmî ilânların bir satırı 10 Kuruş
Ticarî ilânların bir satırı 12,5 "
Ticarî ilânların bir santimi 25 "

Küçük ilânlar:
Bir defası 20 iki defası 50 üç defası 65 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur üç aylık ilân verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

VAKIT MATBAASI — ISTANBUL
SAHİBİ: MEHMET ASIM
Umumî Neşriyat Müdürü: FİKRET ADİL

Cünbüş

Fabrikası: Istanbul, Beyazıt No: 39 - 41